

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 130 Claremont St., Toronto 2, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 8

Penktadienis, Vasario (February) 19, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Diefenbakeris Ragina Pagreitinti Derybas dėl Uždraudimo A Bandymų

OTTAWA. — Atėjus žinioms, kad Francijos mokslininkai išeksplodavo Afrikos dykumose atominę bombą, Kanados premjeras J. Diefenbaker pareiškė, kad tas faktas reikalauja pagreitinti derybas Genevoje dėl uždraudimo nuklinių bombų.

Jis mano, kad kuo daugiau šalių turės atominius ginklus, tuo sunkiau bus susitarti. Dėl to ir svarbu, kad susitarimas būtų pagreitintas.

Liberalų lyderis Pearsonas taipgi apgailestavo, kad Francijos vyriausybė rado reikalą įvykdyti tą eksploziją.

Prieš tai pasisakė ir CCF.

Kanados Komunistų Partija surengė lobę prie parlamento. Delegacija įteikė užsienio reikalų ministro pavaduotojui Robertsonui savo memorandumą.

Studentai demonstravo su plakatais prie Francijos ambasados čionai ir reišė protestą prieš Francijos bandymus.

CCF atstovas Hazen Argue išsireiškė, kad Francijos bandymai yra nusikaltimas prieš žmoniją.

"Aš manau, kad Kanada turėtų tuojaus užprotestuoti prieš tai", pasakė jis. "Ir Kanada turėtų įteikti tvirtą reikalavimą, kad tokie bandymai nebūtų atkurti".

Jis sakė, kad tiesiog baisu, kad Vakarų šalis sulaužė susilaikymą nuo atominų bandymų.

Pranešimai iš įvairių pasaulio vietų rodo, kad visur Francijos bandymas atominės bombos buvo sutiktas labai nepalankiai. Vienos šalys protestuoja, kitos apgailestauja.

Premjeras N. Chruščiovas, kuris tuo metu buvo New Delhi, apgailestavo, kad Francija rado reikalą eksploduoti atominę bombą šiuo metu, bet išreiškė viltį, kad ir prez. De Gaulle nori tarpatautinio įsitempimo sumažinimo.

NEW YORK. — Plėšikai atėmė iš Čilijos ambasadoriaus \$200 ir privertė jį šaukti "Heil Hitler!"

Ambasadorius D. Scheitzer yra žydas.

Laisvės redaktorius Rėjus Mizara, lankydamasis Lenkijoje, buvo užvažiavęs apžiūrėti Osviecim koncentracijos

kempės, kur naciai nužudė milijonus žmonių. Šioj nuotraukoj matote vieną tos kempės kampa.

Karininkai Gašdinimais Didina Apsiginklavimą

WASHINGTONAS. — "Po Chruščiovo apsilankymo Washingtone buvo sumažėjęs apsiginklavimo ūpas, o dabar jis vėl pakilęs", praneša UPI žinių agentūra.

Po to, kaj prezidentas Eisenhoweris pateikė Kongresui biudžeto pasiūlymą, tai tuojaus prasidėjo įrodinėjimai, būk "permažai pinigų skiriama gynybai". Prezidentas siūlo arkti 45 milijonų dolerių apsiginklavimui, tai yra po 54 centus iš kiekvieno dolerio įplaukų.

Bet armijos, orlaivyno ir laivyno karininkams to negana. Jie visi reikalauja didesnio apsiginklavimo, daugiau skirti tam reikalui pinigų.

KAS KETVIRTAS UŽ UŽDRAUDIMĄ A GINKLŲ

NEW YORK. — Kas ketvirtas amerikietis, kaip parodo Gallup Poll praveisti tyrinėjimai, stovi už tai, kad nebūtų daugiau atominų bandymų.

National Committee for a Sane Nuclear Policy išleido atsisaukimą, po kuriuo pasirašo 80 žymių profesorių, kunigų, rabinų ir kitų visuomenininkų.

Kompanijos Atsako Už Kainų Kilimą

TORONTO. — Čia įvyko unijų ekonomistų pasitarimas, kuriame unijų ekonomistai įrodinėjo, kad didžiosios kompanijos kelia kainas neatsižvelgiant į darbininkų uždarbius.

Kada kainos pakyla, aišku, darbininkai būna priversti reikalauti didesnio atlyginimo už darbą.

Kada darbininkai nepajėgia gaminių įpirkti, aišku, atsiranda atoslugis.

Šiuo metu Kanadoje bedarbių eilėse yra 700,000 darbininkų. Ir tai dar ne visi, nes daugelis negauna nedarbo apdraudos, tad jie ir nesiranda ant samdos agentūrų sąrašų.

1959 metų Nelaimėse Žuvo 91,500 žmonių

CHICAGO. — The National Safety Council paskelbė, kad 1959 metais Jungtinėse Valstijose per nelaimės žuvo 91,500 žmonių, buvo sužeista 9,300,000, o nuostoliai siekė \$12,600,000.

Automobiliai užmušė 37,800; prie darbo neteko gyvybės 13,800; namuose užmušė 26,500; prigėrė 6,500; nusišovė arba buvo nušauta 2,200 žmonių, o kiti žuvo kitose nelaimėse.

Kuba Gauna iš Tarybų Sąjungos \$100,000,000

HAVANA. — Tarybų Sąjunga ir Kuba pasirašė sutartį, pagal kurią Kuba gauna iš Tarybų Sąjungos kredito sumoje \$100,000,000. Sutartį pasirašė nuo Tarybų Sąjungos A. I. Mikojanas, o nuo Kubos — prem. F. Kastro.

Tarybų Sąjunga, pagal šią sutartį, pirs Kuboje 5,000,000 tonų cukraus per 5 metus. Už 200,000 tonų kasmet Tarybų Sąjunga mokės amerikoniškais doleriais. Už likusią dalį bus atsilyginta

mašinerija ir kitais gaminiiais.

Už paskolą Kuba mokės pusterčio procento į metus palūkanų. Išsimokėjimas užtruks 12 metų.

Mikojanas pareiškė, kad Tarybų Sąjunga parduotų Kubai ir militarinių orlaivių dėl apsigynimo, jeigu Kubai bus reikalas.

Tas faktas, kad Tarybų Sąjunga pirs Kuboje vieną milijoną tonų cukraus per metus yra labai reikšmingas. Tokiu būdu Kubai išnyks pavojus amerikiečių grumojimo sumažinti cukraus importą iš Kubos.

Kubos žmonės labai patenkinti šia sutartimi. Iš vienos pusės, jie turės kur eksportuoti savo cukrų, o iš kitos pusės — gaus nemažą paskolą, už kurią galės pirkti mašinerijos ir įvairių gaminių.

WASHINGTON. — Čia buvo laukta, kad Kuba ir Tarybų Sąjunga pasirašys prekybinę sutartį, bet nebuvo tikėta, kad bus tokio didelio apėmio. Jaučiamas, kad ši sutartis sutvirtins Kubos padėtį ir JAV kapitalistams bus sunkiau pasipriešinti toms reformoms, kurias Kubos vyriausybė įveda dabar ir pasiruošus įvesti vėliau.

Bus sunkiau ir visiems Lotynų Amerikos reaktionieriams, kurie suokalbiauja prieš Kastos vyriausybę.

Kuba Konfiskuoja Žemę ir Fabrikus

HAVANA. — Kubos vyriausybė konfiskavo \$3,000,000 vertės nuosavybę kontraktoriaus Cristobal Diazo. Taipgi paėmė vyriausybės kontrolėn du viešbučius ir popieriaus gamtinimo fabriką Santiago mieste. Konfiskavo cukraus plantacijas ir kelis fabrikus Oriente provincijoje, o Guanabacao miestelyje kempijų paruošimo fabriką.

Atvyko prekybos delegacija iš Vokiečių Demokratinės Respublikos (Rytų Vokietijos). Po kelių dienų vokiečių laivai atvežė į Kubą žemdirbystės mašinerijos.

Jau Nenori Keisti Darbo Santykių Akta

NIAGARA FALLS. — Ontarijos transporto ministras Yaremko, kalbėdamas Ontarijos Darbo Federacijos konferencijoje, pareiškė, kad jis dabar jau priešingas priėmimui tų pataisų Darbo Santykių Aktui, kurias yra įteikusi parinktoji seimelio taryba.

Dabar esąs blogas laikas tas pataisas priimti.

Yaremko dalyvavo tame komitete ir nemažai prisidėjo prie tų pataisų suformulavimo. Matyti darbininkų opozicija toms pataisoms pakaitė jo nuomonę.

Konferencijoje kalbėjo ir liberalų ir CCF lyderiai. Pastarasis priminė Yaremka, kad jo nuomonė pasikeitusi dėl darbininkų opozicijos toms pataisoms.

KANDA IR JAV APKALBĖS PREKYBĄ

OTTAWA. — Kanados ministrai vyksta į Washingtoną, kur bus pasitarimas dėl šių dviejų šalių prekybinių reikalų.

Jie, pirmoj vietoj, apkalbėsia, kokias gali pasekmes duoti prekybiniai blokai Europoje.

DEAL, Anglija. — Daugiau kaip 400 angliakasių atsisakė išeiti iš kasyklų, jei kompanija neužtikrins darbą 140 kasyklos darbininkams, kuriuos kompanija ketina paleisti.

Iš Kanados Gyvenimo

Canadian Breweries Limited buvo patraukta į teismą. Teismas truko 38 dienas. Buvo išieškota šimtai tūkstančių dolerių. Ir kas iš to viso buvo?

Teisėjas paskelbė, kad kompanija nenusidėjusi prieš įstatymus.

Priešingai, vyriausybė kalta, kad mažesnės kompanijos buvo priverstos likviduotis. Girdi, dideli paveldėjimo taksai privertę jas išparduoti, o didžiosios gavo progą nupirkti jas.

Išrodo, kad viso to "teismo" uždavinys buvo viešai išteisinti didžiuosius bravorus. Žmonių taksais.

Ontarijos Likerio Kontrolės Taryba praėjusiais metais gražiai "pasišienavo". Ji gavo \$76,106,736 pelno. \$10,000,000 daugiau, negu metai atgal.

Tai tokią sumą sudaro pelnas. O kiek kainavo svaigalų vartotojams?

Tas rodo, kad žmonės prageria šimtus milijonų dolerių per metus laiko vien Ontarijoj. Ne vienas savo sveikatą. Ne vienas dėl alkoholio užsimušė, ypač auto nelaimėse. Ne vienas subankrutavo.

Toronte bus statoma laboratorija radioaktyvumui tyrinėti. Pastatymas kainuos \$220,000.

Dr. J. Gordon Kaplan, Dalhousie universiteto profesorius, kalbėdamas Winnipege pareiškė, kad tūkstančiai vaikų pasaulyje mirs dėl radioaktyvumo, nors daugiau nuklinių bandymų nebebūtų.

Su 1966 metais, sakė jis, milijonai vaikų pasaulyje bus sugėrę dvigubai daugiau strontijaus 90, negu kad yra saugu sugerti. Tūkstančiai iš jų vaikų mirs nuo tos radiacijos.

Jis sakė, kad radiacija, sukelta nuklinių bandymų, egzistuos bent 8,000 metų. Strontijus 90 bus pavojingas mažiausia 1,000 metų.

Maskvos Valstybinės Simfonijos Orkestro pasiklausyti susirinko į Maple Leaf Gardens Toronte apie 6,000 žmonių.

Nors patalpa ne dėl muzikos, tačiau orkestras pajėgė gužavėti klausytojus. Ypač patalpa žmoniems patiko solistas Emil Gilelis.

Orkestras grojo tikrai Čaikovskio kūriniais. Tas gal ir ne visai gerai buvo. Žmonės, be abejonės, norėjo girdėti ir kitus kompozitorius.

Du Kanados mokslininkai kovo mėnesį vyks į Tarybų Sąjungą susipažinti su rezultatais masinio čiepijimo vai-

ku nuo polio gyvais virusais, kaip praneša sveikatos ministras Monteith.

Tarybų Sąjungoj buvę tais virusais imunizuota 10,000,000 asmenų.

Gyvų virusų čiepai ruošiami ir Kanadoje, bet dar nebuvo bandomi.

Teisingumo ministras Fulton informavo parlamentą, kad yra pagrindo apkaltinti nekuriuos buvusius rinkėjus mokesčio už pervaziavimą tilto Montreale.

Štai kokie dalykai paaiškinti:

Šiomet sausio mėnesį automatiškai mokesčio rinkėjai surinko \$206,122, o pernai

tą pat mėnesį, kada mokesčius rinko žmonės, buvo surinkta tik \$130,309.

Daleiskime, kad galėjo tuomet būti mažiau pravažiavimų, bet vistiek skirtumas ant \$75,813 yra įtartinas.

Kanadietis

Aklų ir Akinių
Specialistas
J. E. Merritt & Son
Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ktv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sakė: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS SĖSĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojimo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sakė: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

SLIUARTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sakė: tik mane skaitydami matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygas, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:
**DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA**

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijins Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Krygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

PUODŽIŪNKIEMIS. Parašė A. Vienuolis. Romanas. Knyga 444 puslapių. Knygyne Nr. 50.

ISDUKTERĖ. Parašė A. Vienuolis. Telpa aštuonios apysakos ir apsakymai. Knyga 182 puslapių. Knygyne Nr. 51 ir 52.

PETRO CVIRKOS RASTAI:

Pirmas tomas. Jame telpa 21 apsakaitė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 53.

Antras tomas. Jame telpa 20 apsakaitė. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 54.

Trečias tomas. Jame telpa 29 apsakaitės-apsakymai. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 55.

Penktas tomas. Jame telpa 55 įvairios pasakos. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 56.

Šetas tomas. Jame telpa pirma dalis apysakos "Frank Kruk". Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 57.

Septintas tomas. Jame telpa pabaiga "Frank Kruk". Knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 58.

Aštuntas tomas. Jame telpa romanas "Zemė Maitintoja". Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 59.

Devintas tomas. Jame telpa dvylika apsakaitė. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 60.

Daina. Joje telpa apart "Daina" dar kitos 22 apsakaitės ir apsakymai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 61 ir 62.

Rinktinė. Joje telpa rinkiniai P. Cvirkos eilėraščiai, apsakaitės, pasakos, apybraižos, publicistikos ir kritikos straipsniai. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 63.

Frank Kruk. Apsakos. Knyga 580 puslapių. Knygyne Nr. 64 ir 65.

Zemė Maitintoja. Romanas. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 66.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apsakos. Pirmoji knyga keturiose dalyse, 452 puslapių. Knygyne Nr. 67 ir 68.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apsakos. Antroji knyga, penkiose dalyse, 574 puslapių. Knygyne Nr. 69 ir 70.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apsakos. Pirmoji knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 71.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apsakos. Antroji knyga, 248 puslapių. Knygyne Nr. 72.

PO AUDROS. Parašė Dovydaitis. Romanas. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 73 ir 74.

APSAKYMAI. Parašė J. Dovydaitis. Joje telpa 12 apsakymų. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 75 ir 76.

DRAUGAI IKI MIRTIES. Parašė J. Dovydaitis. Knygėlė 100 puslapių. Joje telpa penki apsakymai. Knygyne Nr. 77 ir 78.

MIRGORODAS. Parašė N. Gogolis. Knygoje 340 puslapių. Telpa N. Vodovozovo parašyta N. Gogolio biografija ir N. Gogolio 2-ųjų dalių apsakos. Knygyne Nr. 79.

MIRUSIOS SIELOS. N. Gogolis. Knygoje telpa dviejų tomų apsakos. Knyga 372 puslapių. Knygyne Nr. 80.

DUONA. A. Tolstojus. Apsakos. Knyga 316 puslapių. Knygyne Nr. 81.

TRYS SESERYS. A. Čechovas. Knygoje telpa aprašymas apie autorius dramaturgiją ir teatrą, taipgi keturiolika scenos veikalų. Knyga 468 puslapių. Knygyne Nr. 82 ir 83.

Kiek Kartų Kolumbas Buvo Atplaukęs į Ameriką?

Pirmu kartą Christopher Columbus (Kolumbas) pasiekė Amerikos pakraščius salas 1492 m. spalio 12 d. Kolumbas iš Palos prieplaukos, Ispanijoje, išplaukė tais pat metais rugpjūčio 3 dieną. Reiškia, jo pirmoji kelionė truko 70 dienų. Tai buvo labai sunki kelionė. Kolumbas ir jo draugai plaukė trimis laivais: "Santa Maria", "Nina" ir "Pinta". Visi jie buvo maži laivai. Jūrininkai daug vargo. Buvo suokalbų prieš Kolumbą. Tik per didelį ryžtą laivai plaukė į vakarus.

Pirmoje savo kelionėje Kolumbas pasiekė tikrai salas tarpe Atlanto vandenyno ir Karibijos (Caribbean) jūros. Pirmoji sala, prie kurios jie plaukė, buvo maža. Jie ją pavadino San Salvadore, kas reiškia šventasis Išgelbėtojas.

Antrąją salą jie pavadino Santa Maria, savo didžiausio laivo vardu. (Dabar ji vadinasi Rum Cay vardu.)

Trečią salą pavadino Ferdinandanda. (Dabar ją vadina Long Island. Nesumaišykite šios mažos salos su to vardo didele sala prie New Yorko.) Ketvirtoji sala buvo labai ilga, turtinga; tai dabartinė Kuba. Kolumbas ją buvo pavadinęs Juana vardu.

Kuboje Kolumbas ir jo draugai rado skaniausių vaisių, turtingiausias žuvmis upes, gražiausius gamtos vaizdus. Ten jie pirmu kartą nuo indėnų pramoko rūkyti tabaką.

Antroji Kolumbo kelionė

1493 metais Kolumbas jau su septyniolika laivų ant kurių buvo 1,500 žmonių, išplaukė į Ameriką. (Sakoma, kad jis nežinojo, jog tai Amerika; manė, kad tai yra Indija iš vakarų pusės.)

Antroji jo kelionė truko kelerius metus. Jie surado visą eilę nedidelių salų, jų tarpe Guadeloupe, Pointe-a-Pitre ir Puerto Rico. Plačiai išplaukiojo pakraščius Kubos, kuri yra 730 mylių ilgio; aplinkui apiplaukė salą, kur dabar yra Haiti ir Dominikonų respublika, Jamaica ir kitas salas. Atgal į Ispaniją grįžo tik 1496 m.

Trečioji Kolumbo kelionė

1498 metais Kolumbas su šešiais laivais, vėl išplaukė į Amerikos pakraščius. Šį kartą jis priplaukė prie Pietinės Amerikos krantų, ties didžiosios Amazonės žiotimis.

Pietinės Amerikos pakraščiais jie plaukė linkui dabartinės Centrinės Amerikos, o nuo jos perplaukė skersai Karibijos jūrą, linkui dabartinės Haiti, Ispanijon

jie sugrįžo 1500 m.

Po šios kelionės Kolumbas buvo įskystas Ispanijos karalienei. Areštavo jį ir jo brolius. Įmetė į kalėjimą ir jiems grėsė didelė bausmė, jeigu ne mirtis, pagal tuos laikus. Buvo iškelta prieš Kolumbą visokių apkaltinimų, jų tarpe — būk jis atrastose žemėse norėjęs patysai pasiskelbti karaliumi. Tik po ilgo tyrinėjimo Kolumbas ir jo broliai buvo išlaisvinti.

Paskutinė jo kelionė

1502 metais Kolumbas su keliais laivais vėl išplaukė į jo atrastas žemės vietas. Jie plaukė tuo ruožtu, kaip buvo Antroji kelionė. Bet šį kartą, pasiekę Kubą, plaukė skersai Karibijos jūrą jau į priešingą pusę, tai yra į Pietinę Ameriką. Centrinės ir Pietinės Amerikos pakraščiais jie ilgai plaukiojo, tyrinėjo ir rinko žinias.

1504 metais Kolumbas ir jo draugai grįžo į Ispaniją.

Kas stūmė Kolumbą į keliones?

Kas gi stūmė į tas pavojingas keliones Kolumbą ir kitus tos gadynės keliauninkus? Tų žygių pamatė buvo pralobimas. Europos karaliai ir turčiai žinojo, kad Indija, Tolimieji Rytai yra turtingi auksu, kad ten yra gražių šilko drabužių ir kitokių turty.

Bet Artimuosiuose Rytuose įsigalėjo arabai ir turkai. 1453 metais turkai pagrobė Konstantinopolį ir galutinai atkirto Vakarų Europai sausumos kelią į Indiją. Gi aplinkui Afriką dar tų laikų Europos žmonės nemokėjo apiplaukti. Prasidėjo ieškoti kelio iš vakarų pusės linkui Indijos. Ir Kolumbas plaukė ne naujo pasaulio ieškoti, o iš vakarų pusės priplaukti prie Indijos.

F. Engelsas, įvertindamas Kolumbo kelionės rezultatus, sekamai apibūdino tą gadynę: "Tiki kokio laipsnio pabai-

goje XV-ojo amžiaus pinigai pakirto feodalizmo pamatus, aišku yra iš aukso troškimo, kuris toje gadynėje užvaldė Vakarinę Europą. Portugalai aukso ieškojo ant Afrikos krantų, Indijoje ir visuose Tolimuosiuose Rytuose; tas stūmė ir ispanus skersai Atlanto vandenyną. Baltieji visur pirmiausiai aukso reikalavo, kai tik jie išlipdavo į krantą naujai atrastose žemėse".

Atradimas Naujojo pasaulio — Amerikos — buvo didelis pastūmėjimas viso pasaulio į progresą. Po jos suradimo prasidėjo ilgos kelionės, kurių rezultatai buvo susipažinimas su didžiąja Afrika, suradimas Australijos, atradimas daugelio kitų salų ir atsidarymas pasaulinių jūrų kelių.

Kolumbas buvo italų tautybės, bet jis tarnavo Ispanijai. Jis gimė 1451 metais ir mirė netrukus po savo ketvirtos kelionės — 1506 metais.

V. S. Budnikas

Ivairenybės

Apie įžymių vyrų žmonas

Sokratas (469-399 m. pr. m. erą) buvo vienas didžiausių filosofų žmonių istorijoje. Gi jo žmona Ksantipė lėjo į istoriją, kaip pikta, priekabi, nuolat susiraukusi ir turčiai žinojo, kad Indija, Tolimieji Rytai yra turtingi auksu, kad ten yra gražių šilko drabužių ir kitokių turty.

XVII amžiaus anglų poetas Džonas Miltonas (1608-1674) parašė dvi dideles poemas: "Prarastasis rojus" ir „Vėl atgautas rojus". Miltonas buvo aklas ir turėjo nepaprastai dailią žmoną. Jo draugas sykį pasakė poetui: "Jūsų žmona graži kaip rožė". Miltonas ramiai atsakė: "Nematau jos grožio, bet iš dyglių jaučiu, kad tai tiesa".

Miltono amžininkas, olandų dailininkas Rembrandtas (1606-1669) buvo daug laimingesnis. Apskaičiuojama,

kad per visą gyvenimą jis nutapė 700 paveikslų, padarė apie 300 graviūrų ir apie 1,600 eskizų. Šis kūrybos milžinas niekuomet nebūtų tiek nuveikęs, jei ne jo pirmoji žmona Saskja, kuri jį švelniai ir ištikimai mylėjo. Po saskjos mirties antrąją Rembrandto žmona tapo Heindrikė — paprasta, iš liaudies kilusi mergina. Ir jos nuoširdi, karšta meilė buvo tikra paguoda ir parama audringame dailininko gyvenime, įkvėpusi jį sukurti ne vieną kūrinių, kuriais ir dabar žavimės.

Kunigaikščio Siergiejaus Volkonskio (1788-1865), dekabristo, žmona Marija buvo viena tauriausių Rusijos moterų. 1825 metais nutėsus Volkonskį 20-čiai metų katorgos, Marija išvyko į Sibirą pas vyrą. Ji apsigyveno šalia katorgos ir kuo galėdama jam padėjo. Kai atbuves bausmę Volkonskis negalėjo grįžti į gimtinę, žmona pasiliko su juo Sibire visam gyvenimui.

Levo Tolstojaus (1828-1910) gyvenimo draugė buvo Sofija Andriejevna. Tolstojus su ja gyveno daugiau kaip 40 metų ir išaugino gausią šeimą. Sofija Andriejevna kantriai ir kruopščiai perrašinėjo vyro rankraščius. Ji visą gyvenimą saugojo jį nuo įkyrių lankytojų, kurie būriais traukė į Jasnąją Polianą, ir stengėsi, kad Tolstojus turėtų kuo daugiau laisvo laiko kūrybai.

Genialusis muzikas Volfangas Amadejus Mocartas

(1756-1791), įsimylėjęs vieną seserį, vedė kitą — Konstanciją. Pastaroji juto, kad ji netinkama gyvenimo draugė tokiam genijui, kaip Mozartas ir kartą jam pasakė: "Labai gaila, bet į tavo mužą aš nepretenduoju".

Kito vokiečių kompozitoriaus Roberto Šumano (1810-1856) žmona buvo talentinga pianistė Klara Vik. Ji padėjo vyrui iškilti, o jam mirus, daugiau nebeįstokėjo, visą gyvenimą paskyrusi Šumano kūrybai populiarinti. Jai skirtas vienas gražiausių kūrinių — "Svajonė".

"Žmogiškiosios komedijos" kūrėjas, nemirtingasis Honorė Balzakas (1799-1850), neišsirinko nė vienos iš jį garbinusių prancūzių, o įsimylėjo puikuolę lenkų dvarininkę Ievą Hanską, kuri gyveno netoli Kijevo ir turėjo seną vyrą. Susirašinėdamas laiškais, Balzakas laukė savo mylimosios vyro mirties apie 15 metų, ir tik tuomet parsivežė ją į Paryžių. Tuo tarpu gražuolei Ievai rūpėjo ne Balzako meilė, o garbė. Atsiradusi Paryžiuje ir pasijutusi didele dama, Hanska visiškai nežiūrėjo sergančio vyro ir net nebuvo prie jo mirties valandą.

(Pabaiga ant 9 pusl.)

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Advokatas - Notaras
WILLIAM PALAMAR
Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lilia Flower Shop
630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

ZUVŲ PARDUOTUVĖ
Parkdale Fish
2204 Dundas St. W. — Toronto
Roncesvalles & Dundas Kampas
Telefonas LE. 2-2692
Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis
Didelis pasirinkimas rūkytų ungurių.

Mr. Joseph Pankowski
Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas
Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.
Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informaciją, kokių jums reiks.
Telefonas: EM. 4-2131

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

PASISVENTĖ ŽMONĖS

Vilnyje tilpo straipsnis apie jos redaktorių Vincą Andrušį. Jam sukako jau 70 metų amžiaus. Taipgi sukako 40 metų, kai jis darbuojasi pažangių Jungtinių Valstijų lietuvių judėjime.

Andrusis atvyko į JAV 1911 pavasarį. Atvykus nerado tarjamo rojus. Reikėjo sunkiai vargti. Pirmiausia teko dirbti anglies kasykloje. Susitaupęs keletą dolerių, stoja į Valparaiso universitetą. Universitetą jis išėina dirbdamas bendrabučio prižiūrėtoju.

Draugas pergyveno daug sunkumų, persekiojimų. Dabartiniu metu jo sveikata nekaip stovi, jau kelis širdies sušlubavimus turėjo. Jo žmona yra ligonis, reikia prižiūrėti. Bet jis ryžtingai tęsia tą kilnų darbą ir toliau.

Liaudies Balsas savo skaitytojų vardu linki draugui Andrusiui geriausios sėkmės ir toliau dirbti tą kilnų darbą, o ypatingai sveikatos.

Mes čia, Kanadoje, taip pat turime vieną kitą pavyzdį. Toronte, Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos pirmininkas draugas J. Kevėža yra jau peržengęs 70 metų slenkstį. Neturėjo jis atostogų organizaciniame veikime per desėtkus metų. Tos pat kuopos korespondentas iki šių metų, draugas A. Morkis, taipgi jau peržengęs 70 metų slenkstį. Sukaktį minėjo orlaivyje, vykdamas į Tarybų Lietuvą su Kanados lietuvių delegacija. Tas draugas taipgi didesnę dalį gyvenimo paaukojo visuomeniniam judėjimui.

Be abejonės, yra ir daugiau pavyzdžių, kurie rodo, kad aktyvus darbas organizacijose nepakenkia žmogui. Daug dirbo, veikė, bet jie ir dabar dar tvirti, kai daugelis jaunesnių seniai išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, nors jie mažai ką veikė apart darbo įmonėse.

Visiems jauniems seniems didžiausia mūsų pagarba ir linkėjimas būti tokiais jaunais ir toliau.

NIKSONIZMAS

Globe and Mail korespondentas Washington, Philip Deane, diskusuoja savo laikraštyje Jungtinių Valstijų ateinančius rinkimus ir sustoja ant viceprezidento Niksono, kuris laikomas tvirtu respublikonų kandidatu į prezidentus. Spėliodamas, koks jis prezidentas būtų, jeigu būtų išrinktas, Deane pastebi, kad vienu tarpu Niksonas išsireiškė, kad jis bijas Tarybų Sąjungos ekonominės kompeticijos nemažiau, kaip militarinės galios. Girdi, kovoje prieš tą kompeticiją, jis nesidrovėtų supirkti užsieniuose javus ir sudeginti, negu kad leisti juos parduoti Tarybų Sąjungai.

Reikia pasakyti, kad toks niksonizmas yra visur, visame kaptalistiniame pasaulyje. Mes pamename, kaip buvo atsisakyta parduoti Kinijai traktorius, Tarybų Sąjungai javus. Galima būtų paduoti eilę pavyzdžių. Vis tai dėl to, kad įsivaizduojama, jog tuomi bus sulaukytas komunizmo plitimas. Tokia politika Kanadoje dalinai yra atsakomina, kad eksportas visuomet mažesnis už importą. Dėl to tenka pakelti nuostolius visiems.

Nežinia, kaip toli Niksonas galėtų nueiti su tokia politika. Jau dabar Jungtinėse Valstijose vyriausybė išleidžia po \$1,000 kas minutę, po \$1,500,000 kas dieną palaikymui kviečių kainos. Jeigu dar imtų pirkinėti javus užsieniuose, kad jie nepatektų Tarybų Sąjungai, prisidėtų dar po \$1,000 kas minutę.

Matote, kas per politika, štai jums ir niksonizmas.

JUOKDARYS

Kanados užsienio reikalų ministras ponas Green vėl pakartojo, kad Kanada nepripažįsta Kinijos nenorėdama užduoti smūgį savo draugams Azijoje.

Tuo tarpu didžiama Kanados draugų pripažįsta Kiniją. Pavyzdžiui, Indija, Burma, Ceylonas, artimiausi Kinijos kaimynai, yra seniai pripažinusios.

LB Vajaus Užbaigtuvės

Praeitą šeštadienį, vasario 13 d., įvyko K.L. Literatūros Draugijos Toronto kuopos ruoštos LB vajaus užbaigtuvės. Parengime dalyvavo virš šimtas draugų ir rėmėjų. Imant dėmesin, kad tą dieną vyko vienos iš pažangių lietuvių šeimos narės vestuvės ir privatiškas pokylis, kurin buvo sukviesta keletą desėtkai pažangių lietuvių, tai užbaigtuvės skaitomos labai gerai pavykusios.

Užbaigtuvių pokilio centre buvo Toronto vajininkų čempionas J. Valaitis ir svečias iš Montrealo J. Urbanavičius; taipgi vajininkai T. Rimdžius, J. Valūnas, J. Indriūnas, P. Mockaitis ir kiti vajininkai, kurie savo sunkiu darbu ir pasiaukojimu prisidėjo prie pasekmingai pravedimo LB vajaus.

Parengimo vedėjas, draugas K. Kilikevičius, perstatydamas vajininkus tinkamai atžymėjo jų veiklą ir įteikė jiems, jų laimėtąsias dovanas.

Vajininkui čempionui J. Valaičiui buvo įteikta Toronto vajininkų laimėta dovana \$25.00, kurią jis priėmęs kaip visuomeninės pagarbos ženklą, vėliau gražiai aptaręs Liaudies Balsu parėmimo reikalą ir padėkojęs LB skaitytojams už puikią kooperaciją vajaus veikloje, paaukojo tuos \$25.00 savaitraščio paramai.

Siame vajuje pirmo rajono laimėtas čempionato ženklas, LB Trofėja, buvo perduota svečiui J. Urbanavičiui parvežti Montrealan. J. Urbanavičius priėmęs trofėją pasakė gražią prakalbėlę, kuri atsilankiusiems patiko ir labai atitiko reikalui.

Vėliau tarė po gražų žodį vajininkai T. Rimdžius ir Valūnas. Pirmasis yra vienas iš po antrojo pasaulinio karo atvykusių į Kanadą lietuvių ir gražiai besidarbuojančių pažangiame judėjime, o J. Valūnas tai ne tik senas organizacijų veikėjas, bet ir puikus LB budavotojas per visą mūsų laikraščio gyvavimą. Visų vajininkų ir svečio prakalbėles publika sutiko su gausiais plojimais.

Parengimo priruošime darbavosi gražus būrys draugų ir draugių. O paties svarbiausiojo darbo atlikime, skanios vakarienės paruošime ir patiekime, darbavosi R. Kuktarienė, A. Pajuodienė, S. Kevėžienė, R. Antanavičienė, E. Laurusevičienė ir F. Kilikevičienė. Jos ne tik nuoširdžiai pasidarbavo, bet ir parėmė parengimą su savo iškeptais pyragais. Pyragus iškepė ir paaukojo R. Kuktarienė, R. Antanavičienė ir F. Kilikevičienė.

Tiesa, tenka paminėti ir nemalonus įvykis, tai su mu-

zika. Pasamdyti muzikantai nepasirodė parengime. Tas parengimo ruošėjams sudarė daug nemalonumo, bet ačiū nuoširdžiai pažangių žmonių publiškai tas buvo rimtai išsiaiškinta ir prie reikordų muzikos parengimas gražiai praėjo.

Ruošėjai reiškia širdingą padėką visiems prisidėjusiems prie parengimo padarymo pasekmingu.

Parengime buvo gražus būrelis svečių ir iš tolimesnių vietų, kaip tai: Petroniai ir Davidėnas iš Hamiltono, Zostautai iš Orillia, Ont.

Koresp.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. A. Dementis, Los Angeles, Calif., prisuntė nuo Los Angeles progresyvių lietuvių \$5.00 aukų.

P. Mockaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

J. Lesevičius, Montreal, naują ir atnaujintų prenumeratų, kelioliką dolerių sudėtus skelbiant užuojautą ir nuo vieno 50 c. aukų.

M. Vidruk, Winnipeg, pri-

siuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Savicky \$2.00 aukų.

A. Serbenta, Buffalo, N. Y., atnaujino tris prenumeratas į Lietuvą.

P. M. Smalstis, Liudington, Mich., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

A. Sookul, Winfield, La., prisuntė nuo J. Sandra \$1 aukų.

B. Kvietinskas, Montreal, prisuntė naują prenumeratą, kurią užrašė per J. Pelakauską J. Petkus, kelias atnaujintas ir nuo vieno rėmėjo 50 c. aukų.

Petras Karpavičius ir J. Žiulys, Toronto, gražiai pasidarbavo pareiškime viešos užuojautos velionies Povilo Daugėlos artimiesiems ir parėmime Liaudies Balsu.

R. Niaura, Islington, Mass., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo vieno skaitytojo 50 c. aukų.

A. Maigis, Toronto, pridavė naują prenumeratą.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

M. Lapienis, Wardsville, Ont., \$2.00;

S. Zostautas, Orillia, Ont., \$1.00;

P. A., Toronto, \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Apie Viską ir Iš Visur

Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas lankėsi Indijoje, iš kur išvyko į Burmą, o iš ten vyks į Indoneziją.

Vakaruose kalbama, kad jis lankysis nekuriose vietose Afrikoje. Pavasarį, kaip žinia, lankysis Francijoje. Yra galimybė, kad jis bus pakviestas ir į Italiją, nes Italijos prezidentas šiomis dienomis lankėsi Tarybų Sąjungoje.

Jungtinių Valstijų sekimo stotys jau virš dviejų savaitų seka nežinomą satelitą, kurs skrieja apie Žemę ašigalių kryptimi. Kadangi satelitas neišduoda jokių signalų, tai neįmanoma atpažinti jį, kieno jis būtų.

Amerikiečiai, tačiau, yra linkę manyti, kad tai paskutinė dalis raketos, kuri paleido satelitą linkui mėnulio. Tas satelitas dabar skrieja pailga orbita, aplėkdamas apie Žemę ir mėnulį.

Yra, žinoma, ir tokių, kurie mano, kad tai koks tarybinis sekimo įtaisas, "žvalgybininkas".

Kanados užsienio reikalų ministras Green pareiškė, kad jau atėjo laikas, kad Kanada vestų neprigulminę politiką.

Iki šiol Kanada buvus tik kaip tarpininkė tarp Anglijos ir Amerikos.

Lenkija skelbia, kad ji apsiėmė statyti plieno fabriką Agroje, Indijoje.

Baltimorės žvėrinčiujie nugašo šimpanzė "dailininkė" Betsy, pasauliniai išgarsėjusi beždžionė.

Ji "pašydavo". Nesijuo- kit, atsirado tokių, kurie mokėjo po \$150 už jos "kūrybą".

Kita beždžionė šokdama iš aukšto nukrito ant jos ir sulaužė jai koją. Iš sukrėtimo ji padavė. Škrodžiant atrasta, kad ji turėjo vėžį ir būtų greitai nustipusi nuo vėžio.

Belgija sutiko duot Belgų Kongui visišką suverenumą, kada jis birželio mėnesį taps nepriklausoma valstybe.

Buvo bandyta pasilaikyti nekurias teises, bet ant galo buvo išsivadėta ir to.

Mirė kardinolas Stepinacas, kurs atsižymėjo dideliu nusistatymu prieš Tito vyriausybę.

Jis buvo jau 61 metų amžiaus.

Pastabos

Zinių agentūra Reuters pranešė iš vakarinio Berlyno, kad Vakarų Berlyno teisingumo autoritetai pranešė, jog byla prieš 250 buvusių Vokietijos policininkų, kaltinamų nužudyme 20,000 rusų ir lenkų žydų Lietuvoje 1941 metais, panaikinta.

Jie nepasakę, kas davė įsakymą panaikinti tą bylą, bet pareiškę, kad atsakymas vykdyti įsakymą reikėtų mirtį.

Reikia manyti, kad tai nacių darbas.

Adenauero Vokietijoje naciai turi skaitlingas organizacijas.

Jie turi daug savo žmonių aukštose valdžios vietose.

Jie turi daug savo žmonių armijos ir policijos aukštose vietose.

Labai galimas daiktas, kad jie yra ant tiek įsigalėję, kad net teismai bijo jų grumojimų.

Milijonai žmonių, atidavę savo gyvybę už hitlerizmo sunaikinimą, žuvo veltui, kas liečia Vakarų Vokietiją.

N. Chruščiovas pasakė labai didelę tiesą kalbėdamas Indijoje.

Jis sakė, kad tos šalys, kurios šiandien didžiuojasi turtingumu, turtingomis tapo apiplėsdamos kolonijas.

Dabar jos, sakė jis, turėtų nors mažą dalį sugrąžinti kolonijoms pavidale paramos.

Atsilikusios šalys, sakė jis, reikalingos bent 14 bilijonų dolerių pagalbos į metus.

Tuo tarpu ginklavimuisi per metus išleidžiama 100 bilijonų dolerių.

Reiškia, sulaukimas ginklavimosi išvaduotų tiek pinigų, kad jų užtektų ir sau ir atsilikusių šalių pakėlimui.

Didieji unijizmo lyderiai darosi vis didesniais diktatoriais.

Jei kuri unija išsirenka ne jų pažiūrų žmones į viršininkus, tuoj meta lauk tą uniją.

Trumpai tariant, Kanados Darbininkų Kongresui gali prigulėti tik visai bespalvės unijos arba tokių pat nusiostatymų, kaip tie viršininkai.

Kitokios pažiūros visai netoleruojamos.

Tai nedemokratiška, bet jiems tas akių negrauzia. Keisčiausia tas, kad jie skelbiasi esą dideli demokratijos ir laisvių gynėjai.

J. Y.

Rojus Mizara ir Vytautas Zidimuo narys, su kuriuomi Mizara važinėjo po Lenkiją. Čia jie matomi Krokuvoje.

Ką Kiti Rašo

Ir džiaugiasi ir verkia

Indijos Kerala valstijoje rinkimai labai pradžiugino reakcines jėgas visame pasaulyje. Girdi, komunistai tapo "supliekti". Rinkimus laimėjo susivienijusios trys partijos, kurių rinkiminę kampaniją rėmė federalinė Nehru valdžia ir katalikų bažnyčia.

Bet taip atrodo tik iš paviršiaus. New York Times (vas. 4 d.) pataria iš to "per daug nesidžiaugti". Pasirodo, girdi, kad už komunistus šį kartą daug daugiau žmonių balsavo, negu 1957 metų rinkimuose — gerokai daugiau, net 700,000 balsų daugiau komunistai laimėjo. Be to, per šiuos dvejus metus Keralos Komunistų partija savo narių skaičių tiesiog padvigubino. Šiandien partija jau turinti 250,000 narių! Komunistų priešai laimėjo daugiau vietų parlamente tik todėl, kad visos jų partijos susivienijo ir išstatė tik vieną sąrašą. Reikia atsiminti, kad ir 1957 metų rinkimuose komunistai nebuvo gavę absoliutės balsuotojų daugumos. Už jų kandidatų ir tada balsavo tik 35 procentai balsuotojų.

Kokias išvadas iš to visko dabar Keralos komunistai pasidarys, dar nežinia. Pradiniai pranešimai nerodo jų nusivylimą šiais rinkimais.

— Laisvė

Prancūzijoje ir Britanijoje

Sukilimas Alžyre prieš prezidento De Gaulle pasiūlymą Alžyriui savivaldybės subliuško, bet De Gaulle problema su reakciniu tos šalies elementu Alžyre ir namie nepasibaigė su tuo.

Reakcininkai daugiausia dirbo pastatymui gen. De Gaullo valdžios vairan tikėdami, kad jis ves jų politiką, bet pasaulinė situacija susidarė tam neprielanki ir

De Gaullas pasuko kita kryptimi. Dabar jie kyla prieš jo vyriausybę.

Britanijos parlamentui atsidarant, reakcinis elementas irgi subruzdavo prieš premjero Macmillano vyriausybę. Jie smerkia Macmillaną "nusileidimu" Kipre ir Kenijoje.

Kiti parlamento nariai, spaudžiami žmonių sentimentu, priešinasi Macmillano sutikimui apginkluoti Adenauerio valdžią branduoliniu ginklais.

Didėjantis nedarbas irgi svarbi problema, taip ir pinigų nupigimas.

Šešių Vakarinės Europos valstybių ekonominė sutartis skaudžiai paliečia Britaniją.

Macmillano vyriausybė spaudžiama iš dešinės ir kairės. Darbiečiai subruzdavo. Darbo partijos lyderio Hugh Gaitskell užmojis atsižadėti nacionalizavimo sukėlė didžiulį prieš jį. Pralaimėjimą rinkimų Gaitskellas bando aiškinti tuo, kad nacionalizacija atstumia žmones. O tikrovėje tai jo dešini politika atstūmė balsuotojus. Macmillanas, matydamas, kad žmonės bijo karo, ėmėsi kalbėti už taiką. Gaitskellas gi to nedarė.

Sunkios vidinės problemos silpnina Vakarų frontą prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies respublikas, spiria Vakarų valdžias gerinti santykius su tomis šalimis.

— Vilnis

Piktas ir melagingas žodis

Pranciškonų "Darbininkas" (sausio 29 d.) stambiomis raidėmis paskelbė popiažiaus Jono XXIII kreipimąsi į Lietuvos vyskupus. Kreipimasis ilgas. Jį, žinoma, parašė kas nors iš pabėgėlių, popiežius tik pasirašė.

Popiežius parapijonus lygina prie kaimenės. Kaip kaimenė (avys ir karvės) turinti klausyti savo piemenų,

taip parapijonai savo kunigų ir vyskupų.

Savo piktame žodyje popiežius negražiai apsimeluoja, kai jis sako, kad "ganytojai yra išvyti iš tėvynės". Kaip žinia, niekas jų iš tėvynės nevyjo ir neišvyjo. Lietuvoje pakankamai yra kunigų ir vyskupų — gal dar net per daug. O tie, kurie pabėgo į užsienį, tai pabėgo savanoriai. Vieni jų susižavėjo Hitleriu ir pas jį pabėgo. Kiti pabėgo todėl, kad buvo kruvinai nusidėję Lietuvos žmonėms.

Net ir popiežiui negražu per akis meluoti ir šmeižti lietuvių tautą. Dievas gal jam ir atleis jo nuodėmes, bet jokių būdu neatleis lietuvių tautai.

— A. Bimba

Turėtų gėdintis

Bronys Raila ir jam panašūs pabėgėliai iš Lietuvos turėtų gėdintis save vadintis ištikimais lietuvių tautos šūnais, dorais Lietuvos patriotais. Tie, kurių krūtinėje plauka lietuviška širdis, iš Lietuvos nebėgo. Jie pasiliko tenai. Kuria dabar lietuvių kultūrą ir visiems laikams stato socialistinę Tėvynę, kurioje būtų visi sotūs, laimingi.

Žinoma, tokiu Railos ir kiti pašlemėkai, kuriems labiau rūpėjo asmeniniai reikalai, negu Tėvynės — spruko kur kojos neša, kur akys veda. Go to hell su Tėvyne ir tauta, kad tik išgelbėti savo kailį.

Lietuvių tauta tokių žmonių nelaiko savo vaikais. Jie jos dezertyrai.

Daug iš Lietuvos bėgo nuo karo ugnies ir dorų žmonių. Vieni jų jau grįžo atgal Lietuvon, kiti susižavėjo amerikiniu gyvenimu. Jie čia "nelaisvina" Lietuvos, jie čia rado kur kas didesnę duoną kashnį, negu turėjo buržuazijos valdymo metais Lietuvoje.

Šitie žmonės žino, kad Lietuvos liaudžiai pasiliuosuoti iš vargingo gyvenimo vienintelis kelias — socializmas, ir jie prieš tarybinę santvarką Lietuvoje nieko neturi. Jei atsidarytų keliai jie ir šiandien vyktų paviešėti į savo tėvų žemę, kurioje niekam nėra prasikaltę. Jų sąžinės švarios.

Bet pakalbinkim Railą ir jam panašius vykti į Lietuvą. Jų su pagaliu ten nenuvarys nė vienai dienai.

— S. J. Jukubka.

"Liaudiškas" kapitalizmas

Pereitais metais General Motors korporacija susikrovė \$873,000,000. Tai dviem šimtais milijonų daugiau negu užpereitais metais. Kad kaip, tai šiemet jos gigantiškas pelnas pasiekė bilijoną dolerių.

Ot jums ir liaudiškas kapitalizmas!

ŠYPSENOS

Jis turi pagrindą

"Kaip jūs manot, ar gall žmogus paveldėti iš savo tėvų tam tikras ypatybes?" klausia žmona vyrą, prisibijodama, kad ji yra paveldėjusi tam tikras silpnybes iš savo motinos.

"Visai teisingai" atsako vyras. "Kur gi tu manai aš gavau tuos visus turtus?"

Nėra reikalo

"Norėčiau paklausti jus, kas atsitiko, kad nebeatėmėi bažnyčią?" teiraujasi pastorius, sutikęs vieną gerald pažįstamą parapijietį.

"Tai labai sunkus klausimas atsakyti", išsisukinėjo parapijonas. "Bet aš pastebėjau, kad mano kaimyno, kuris niekad neina į bažnyčią, gėlės ir pievutė atrodo daug geriau, negu mano".

Jie nori kalbėtis

"Prašau pasakyti lakūnui, kad jis neskristų greičiau už garsą", kreipėsi ponį į studėse.

"Kame priežastis?" teiraujasi stuardėse.

"Aš ir mano vyras norime kalbėtis laike kelionės".

New Jersey Standard Oil (Rockefellerių) pernykštis pelnas pasiekė \$626,000,000.

Standard Oil of New Jersey yra žibalo trusto fundamentas. Jos nagai pasiekia visas šalis, kur tik yra žibalo. Tik Tarybų Sąjungos rubežiaus ji negali peržengti.

Indiana Standard Oil pernai susikrovė \$139,000,000. Jai tai naujas rekordas.

O kaip su Fordo kompanija? Pernai ji į savo aruodus susizėrė \$451,400,000.

Plieno kompanijos darbininkai priversti buvo prie ilgo streiko, kuris faktinai buvo lokautu. Bet jų pelnas, vis viena, nepaprastai didelis. United States Steel Co. padarė 253 milijonus, Bethlehem Steel 117 milijonų, Inland Steel 48 milijonus.

Štai kam gera Amerikoje.

— L. Prūseika

Generolas De Gaulle, gavęs didelę galią, paleido armijos rezervines vietas, atstatė iš komandos tris generolus, uždarė psichologinio karo departamentą (Alžirijoje), taipgi perorganizuoja daugelį policinių ir kitų įstaigų.

Tai jo atsakymas sukilėliams.

Povandeninė Televizija

Inž. A. Orinauskas

Admiralitetas ieško

Tai buvo 1951 metais.

Vieną rytą Londono gyventojus sukrėtė šurpi žinia. Anglijos admiralitetas paskelbė, kad karinis povandeninis laivas "Affray" ("Efrey") La Manšo sąsiauryje per pratimus neiškilo į paviršių ir, reikia manyti, guli jūros dugne 50 ar 100 m gylyje. Karinis jūrų laivynas, esą, daro visa, kad 75 povandeninio laivo jūrininkai būtų išgelbėti.

Dešimtys lėktuvų, šimtai laivų jo ieškojo, tačiau laikas bėgo, pasiūstieji laivai ir lėktuvai nepastebėjo nieko, kas liudytų, jog jau aptikta povandeninio laivo avarijos vieta. Po trijų dienų nesėkmingų ieškojimų admiralitetas paskelbė, kad visa laivo "Affray" įgula, išsibaičius deguonies atsargoms, žuvo.

Kodėl nuskendo povandeninis laivas? Kas atsitiko su specialia gelbėjimosi aparata, kurią turėjo "Affray"?

Jau pirmomis ieškojimų dienomis jūros dugne buvo aptikti keliolikos nuskendusiu laivų griaučiai. Tačiau atpažinti skenduolius laivus tokiame gylyje buvo labai sunku.

Televizija leidžiasi į jūros dugną

Admiralitetas, norėdamas žūt būt surasti nuskendusį povandeninį laivą ir išaiškinti jo žuvimo priežastis, nutarė, kad čia gali daug padėti televizija. Tačiau anglų karinis laivynas tuomet neturėjo po vandeniu veikiančios televizinės aparatūros, ją teko užsakyti.

Skubų užsakymą gavusios firmos vadovai turėjo gero kaimo pagyvoti, kaip pagaminti tokią televizinę aparatūrą. Mat kamera turėjo veikti nuleista bent iki 100 m gylio. Todėl ją reikėjo pagaminti taip, kad į vidų nepatektų jūros vanduo, kad ji atlaikytų, palyginti, didelį vandens stulpo slėgimą. Be to, aparatūros konstruktoriams buvo žinoma, kad kamera tokiame gylyje gali sėkmingai dirbti tik panaudojus joje pačius jautriausius vaizdų perduoti vamzdžius, o vaizdas turi būti pakankamai stipriai apšviestas dirbtine šviesa, nes 100 m gylyje yra beveik visiškai tamsu. Tuo būdu į jūros dugną reikėjo nuleisti ir prožektorius.

Maždaug po mėnesio aparatūra buvo suprojektuota, pagaminta ir įrengta viename laive. Dabar televizija galėjo leisti į jūros dugną.

Ko negali naras, gali televizija

Nuskendęs povandeninis laivas buvo aptiktas 84 m gylyje. Jį pavyko surasti tik tada, kai buvo aptikta ir atpažinta 250 kitų nuskendusiu laivų. Į tokį gylį narams nusileisti ir ten dirbti — labai sunku. Tenka imtis ypatingų saugumo technikos priemonių. Reikia būtinai išlyginti vidinį slėgimą narkvėpavimo organuose, atsižvelgiant į aplinkos vandens slėgimą, reguliuoti tiekiamo oro mišinį ir t. t.

Visiškai kitos žvalgymo sąlygos susidaro panaudojus povandeninę televiziją. Pirmiausia, televizijos kamera po vandeniu gali dirbti išties paras. Ją galima lengvai kilnoti, vežioti, pavyzdžiui, išilgai nuskendusio laivo, išžvalgyti visas nuskendusio laivo vietas, stebėti avarijų padarinius, spręsti apie jų priežastis. Ir kas svarbiausia — žmogui nereikia leistis į vandenį. Jis žvalgymo metu yra laive arba net jūros krante. Televizija gali būti panaudota ir ten, kur naro darbai trukdo didelės povandeninės srovės. Ji pranašesnė už narą, nes mato geriau už jį. Pavyzdžiui, naras, dirbęs, prie nuskendusio povandeninio laivo "Affray", matydavo ne toliau, kaip per pusantro metro, o televizinė kamera — už 4,5 m.

Kaip matome, povandeninė televizija daug gali padėti laivų gelbėjimo tarnyboje.

Televizija ir atominė bomba

Tačiau ne visada ir ne visur povandeninė televizija buvo naudojama žmogaus gelbėjimo darbams, taikingoje uostų statyboje ir pan. Yra žinių, kad ji pirmą kartą pasitarnavo 1947 m. amerikiečiams bandant branduotinį ginklą. Tada Ramjajame vandenyne ties Bikini sala-atolu buvo sutelktas ištisas karinis laivynas. Čia, išmetę inkarus, laukė savo galo dešimtys stambių šarvuotųjų, kreiserių, naikintuvų, povandeninių ir kitų laivų. Į juos krito atominės bombos. Po to televizinės kameros apžiūrėjo nuskendusiu laivų dalis — dugnus, šarvus, vaizdus, sraigtus. Amerikos generolai, sėdėdami saugioje nuo radiacijos kajutėje, televizoriaus ekrane stebėjo, kokią žalą padarė atominės bombų sprogimai karo laivams.

Šį sykį povandeninė televizija tarnavo ne gelbėjimo, bet karinio naikinimo tikslams.

Kameros, žvalgančios jūros gelmes

Beveik visi povandeninės televizijos įrenginiai iš esmės nesiskiria nuo įprastinių televizijos įrenginių. Aparatūrą sudaro povandeninė dalis — televizinės kameros ir šviestuvai bei jungiamieji kabeliai ir antvandeninė dalis — distancinio valdymo blokas, imtuvai su įprastinio dydžio ekranu ir maitinimo blokas. Antvandeninė dalis paprastai įrengiama laive arba krante. Povandeninės televizijos kameras galima nuleisti į 915 m gylį ir stebėti daiktus iki 100 m atstumu.

Šių laikų povandeninės televizijos kameros turi automatinius arba iš tolo valdomus įrengimus, kuriais galima keisti šviesos filtrus, įrengtus prieš kameros objektyvą, diafragmą, nustatyti vaizdo ryškumą. Visus šiuos veiksmus atlieka miniatūriniai elektros motorėliai, įrengti pačioje kameroje.

Be pagrindinio įrengimo vaizdai kontroliuoti — televizinio imtuvo, gelbėjimo laive gali būti pastatyti papildomi televizoriai, pavyzdžiui, ant kapitono tiltelio, gelbėjimo darbų vadovo kajutėje, greta keltuvo, kuriuo keliamas ir nuleidžiama televizinė kamera ir t. t. Vaizdo kontrolinis įrenginys turi specialų prietaisą foto ir kino nuotraukoms iš televizinio ekrano daryti.

Naujos galimybės

Povandeninė televizija duoda daug naujų galimybių mokslui. Pavyzdžiui, ji padėjo smulkiai išaiškinti ne vieno jūros gyvūno gyvenimą, signalizuoja žmogui apie žuvų telkinius, leidžia žvalgyti jūrų gelmes tokiame gylyje, kuris iki šiol žmogaus akiai buvo neprieinamas.

Štai TSRS Mokslų akademijos Okeanologijos instituto bendradarbis N. Versinkis atliko daug stebėjimų su savo konstruota povandeninės televizijos aparatūra, tirdamas jūrinių žuvų gyvenimą. Povandeninė televizija davė daug naujo: pastebėta, kad kai kurios žuvų rūšys visiškai nereaguoja į, palyginti, stiprius triukšmus, kuriuos sukelia kai kurie laivo įtaisai, bet tuoj pat pasišalina, kai tik išgirsta besisukančių laivo sraigų. Tuo būdu televizija leidžia tirti, kaip veikia tie ar kiti veiksniai žuvis.

Arba, pavyzdžiui, krabai, kurių negali aptikti net hidroakustinė aparatūra. Išaiškinta, kad krabai ne tik nesibijo televizinės kameros, bet dažnai ją net užpuola. Vadinasi, televiziją galima panaudoti krabams žvejoti, nes ji padeda nustatyti krabų telkinius jūroje, parodo

telkinių judėjimo kryptį ir t. t. Telekamera leidžia stebėti žuvis, gyvenančias dideliame gylyje. Kaip žinome, iškelus tokias žuvis į jūros paviršių, jos deformuojasi, plyšta, žūsta. Todėl specialistai — zoologai dažniausiai niekad nėra matę šių žuvų normaliose gyvenimo sąlygose. Tik povandeninė televizija gali duoti neiškraipytą minėtų jūros gyvūnų vaizdą. Panaudojant televiziją, galima greit ir pakankamai tiksliai nustatyti planktoninių organizmų kiekį įvairiose jūros gyliuose ir kt.

Mūsų šalyje povandeninė televizija tarnauja taikos tikslams. Per šį septynmetį jos panaudojimo sritys dar labiau išsiplės. Ir Lietuvos žvejai, ir Arktikos tyrinėtojai, stebį gyvenimą po stora ledo danga Šiaurės ašigalyje, ir laivų gelbėjimo tarnybos nariai bei kitų sričių specialistai dar dažniau pasi-

So. Boston, Mass.

Kas šeštadienio vakarą A. L.P. Klubu svetainėje vyks ta žaidimų partijos ir ten susirinkusieji, apart žaidimų, turi progą pasikalbėti apie įvairias bėdas, o taipgi šį tą išgirsti apie mūsų "pabėgėlius" į Floridą.

Pasigendame mes jų visų, o ypatingai Žekonių ir J. Skliuto.

Ten sutikau seną L. B. budavotą J. Butkų, kuriam teko didesnę dalį pusės metų praleisti ligoninėje. Įspraudė man į ranką penkinę, kad pasisūčiau L.B. už prenumeratą. Nors dar nesijaučia pilnai atgavęs sveikatą, bet tikisi greitai laiku sustiprėti.

K. Pukauskas, per devynis metus įvairių ligų iškankintas, turėjo pasiduoti operacijai. Po priežiūra žmonelės, kuri niekad nepavargsta, ir dukrelės Alenutės, mūsų Kaziuokas poilsiauja namie.

J. Masteikai taipgi buvo likimo skirta išgyventi ligoninėje netoli pusantrų metų, kurioje paliko didesnę pusę vienos kojos.

Kadaise Juozas sakydavo: "Ar šiandien ar rytoj, vis tiek reikės mirti". Bet dabar tai jau sako: "Kam gi skubėti, kad aš galiu suspėti rytoj".

Teko pastebėti spaudoje, kad šiais metais siaučianti azijatiška influenza nėra tokia pavojinga, kaip kad kitais metais būdavo. Jei klausumėt ū, kuriems reikėjo su ja susitikti ir persiminti, tai esu tikras, kad jie visi pasakytų, kad tai yra didžiausia neteisėybė. Ta nelaiboji liga pusėtinai aplamdė keletą ir mano gerų bičiulių: L. ir M. Trakimavičius, Jau nutį, S. Budrevičienė ir daugelį kitų.

R. Nlaura

telks sau į pagalbą povandeninę teleakį.

Svarbiausioji problema

Svarbiausioji problema povandeninėje televizijoje — matomumas. Jis vandenyje ribotas ir priklauso nuo vandens skaidrumo. Uostuose, kur vanduo drumstas, matomumas siekia ne daugiau kaip 2 m, o atviroje jūroje — keliasdešimt metrų. Todėl mokslininkai stengiasi rasti būdus matomumui padidinti. Patogiausia būtų geriau apšviesti patį objektą, kartu panaudojant pačius jautriausius televizinius vamzdžius. Bet, panaudojus apšvietimui net keleto kilovattų galingumo šviestuvus, gaunami ne kažin kokie rezultatai. Pastaruoju metu atliekami ir kiti bandymai, siekiant pagerinti pačios povandeninės televizijos matomumo atstumą. Vietoj šviesos bandoma panaudoti ultragarso bangas, o atsispindėjusias garso bangas priimti "akustiniu lęšiu". Manoma, kad tokia "ultragarsinė televizija" galėtų vandenyje "matyti" daug toliau, nes ultragarso vandenyje sklaidosi žymiai mažiau, negu šviesa.

Povandeninei televizijai patobulinti yra ieškoma ir kitų kelių. Juk ji, palyginti, dar labai jauna technikos naujovė. Praeis kiek laiko, ir jūrų gelmėse, be abejo, pasirodys naujos konstrukcijos, žymiai tobulesnės, toliau ir geriau išvelgiančios kameros.

Nasseris Nacionalizavo Du Stambiuosius Bankus

KAIRAS. — Pasak valdžios pranešimo, Jungtinės Arabų Respublikos vyriausybė nacionalizavo abu didžiuosius Egipto bankus — Nacionalinį banką ir Misr trusto. Bankus valdė privatus asmenys, daugiausia stambūs Egipto turėdai.

Misr bankas buvo laikomas Egipto stambiojo kapitalo įrankiu valdymui pramonės ir įvairių privatinų kompanijų. Bankas turėjo didelę įtaką ir valdžioje, kuri dažnai bankui nusileisdavo.

Pažangieji sluoksniai už tai dažnai kritikuodavo Nasserio vyriausybę, vadindami ją Misr banko tarnaitė.

Ciudad Trujillo. — Šiomis dienomis Dominikonų Respublikos teismai, po 20 ir daugiau žmonių grupėmis, teisia areštuotus už organizavimą sąmokslu nuvertimui diktatoriaus Trujillo. Teisiamieji teisme atsisako atsakyti į bet kuriuos klausimus, Pasmerkimui užtenka saugumo organų įrodymų.

Valdžios liudininkai sako, kad sąmokslininkams paramos yra žadėjusios kai kuriuos užsienio šalis.

Laiškas iš Lietuvos

Mieli draugai,
Štai jums labai įdomi ir naudinga staigmena. Visai natūrali, be jokių pozavimų padaryta fotonuotrauka. Tai buvo Naujųjų metų švenčių proga. Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas — mielasis Draugas Justas Paleckis padarė man didelę garbę ir privilegiją, užkviesdamas mane pietų.

Paskiau maloniai kalbėjome Draugo Paleckio privačiam kabinetė, kur mudu be niekur nieko ėmė ir nutraukė miklusis fotonuotraukų mėgėjas.

Netrukus kelios nuotraukos jau išbaigtos ir jas parsivežiau namo, kaip mielą gyvenimo momentą. Tuo ir noriu pasidalyti su jumis, mielieji draugai.

Po kelių dienų — dar vienas, papildomas siurprizas — laiškas nuo mielojo draugo Paleckio.

Mielas Drauge Kaškaiti, siunčiu dar kelias nuotraukas iš mūsų susitikimo š.m. sausio 2 d. Kaip tamsta minėjai, gera būtų pasiųsti po vieną egzempliorių tų nuotraukų, kur skaitome "laisvę" ir matyti ant stalo "Vilnis" tų laikraščių redakcijoms. Tikrai, draugams bus įdomu jas pamatyti. Tamstai tai patogiausia jas pasiųsti, todėl jų keletą ir pridėdau.

Linkiu Tamstai sėkmingo darbo, nes matau, kad vis rašai "Laisvei" ir "Vilniai" kaip tikras jų nuolatinis draugas ir korespondentas. Bet linkiu ne tik dirbti, bet ir pasilsėti, nes Tamstos jau gyvenime padirbėta, reikia ir atsikvėpti į Tėvynę atvažiuvus.

Su pagarba
Justas Paleckis
Tai dar vienas stambus faktas, kad mūsų amerikinius laikraščius pasimėgdami skaito šimtai T. Lietuvos piliečių ir pats jos galva draugas Justas Paleckis. Lai tai bus paraginimas dar plačiau paskleisti mūsų pažangiąją spaudą tarpe savo tėvynės brolių ir draugų. Visi

Iš JAV sugrįžęs į Lietuvą gydytojas ir visuomenės veikėjas Jonas Kaškaitis ir Lietuvos TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis.

Išsigandę Žydų Keršto

Praėjusios savaitės Nepriklausomaj Lietuvos buvo nemažai prirašyta lietuvių-žydų santykių klausimu. Išsigandę jie rašo, kad žydai pradėjo rinkti žinias, kas padėjo vokiečiams žudyti žydus. Gimantas rašo, kad antisemitizmo banga persiritus ir dar visai nenurimusi paliks žymių ir ant nekurių lietuvių aspektų. Iš New Yorko informuoja jų bendradarbis, kad žydai pradėjo gyvai sekti įvairiomis kalbomis išleidžiamą spaudą, jų tarpe ir lietuvių, norėdami patirti, kokios nuotikos vėrauja emigrantų tarpe. Kaž kodėl didesnis dėmesys skiriamas lietuviškai spaudai.

Kas svarbiausia, žydai renka diskriminuojančią medžiagą, kuri ir lietuvius liečianti. Ir labai galimas dalykas, kad paskelbs savo spaudoje. Jei tai būtų tiesa, tai nekurię mūsų ir net organizacijos susilauktų didelių nemalonumų.

Aš nuo savęs pridėdau: Labai "gaila", didžiausią "užuojautą" siunčiu.

Man labai stebėtina, kad taip ilgai miegojo žydų tau-

godžiai ją skaito ir laukia ateinant daugiau. Ir pats aš tebesu tos spaudos mėgėjas. Visuomet su jumis, mielieji draugai.

Jonas Kaškaitis

ta, po tokios didelės audros, kurioje žydai pergyveno tokias baisenybes. Europa pilna kapų, kuriuose palaidota milijonai žydų. Bet šioj pušėj vandenyno jų broliai tyli. Ir šiandien dirba pas žydus ne vienas niekšas, padėjęs hitlerininkams žydus naikinti. Galimas dalykas, kad jų gimines jie nužudė.

Bet juos matyti labai išgąsdino tas žydų rinkimas žinių. Bet vienas gudragalvis su didelėmis smegenimis su pagalba tai kebliai padėčiai išrišti. Jo supratimu, jeigu mes šimtus tūkstančių sykių keikėm ir prakeikėm tuos bolševikus, tai kodėl nenumest mumis vieną kitą šiurkštesnį žodį ir dėl Hitlerio, o kita akim mirktelėti. Jie supras, kame dalykas; kad tas šiurkštesnis žodis ne nuo širdies, o iš reikalo, aplinkybėms verčiant.

Jis ir pavyzdį paduoda. O ar jis tą padarė iš meilės. Ne! Jis žino pasaulio žydų galią.

Žinoma, ponai. Reikia gudrybes vartoti. Kaip Adenaueris pastatė sinagogą ir pasiuntė savuosius svastikas tepti, taip jūs, ponai, padarykit. Jūs per daug užsiėmę spaudymu ant Tarybų Lietuvos ir užmirštat kitus reikalus.

Spaudykit, kiek norit, bet vistiek toli nepataikysit. Lietuvai nei šilta, nei šalta dėl to, ką jūs čia darot. O to pono patarimas, kaip apgauti žydus, man rodos, pavėluotas. Jau jie žino, kas jūs esat; kad prieš Hitlerio paveikslą žemai nusilenkėt.

Montrealietė

HONG KONG. — Laikraščio "Wen Wei Pao" pranešimu, pastaraisiais metais pradėjus iš užsienio kiniečiams grįžti masiškai namo, netoli nuo Hong Kongo, tuoj už rubėžiaus, pradėtas statyti didelis repatriuojančių tautiečių priėmimo centras. Centre vienu kartu bus galima sutalpinti apie 1,500 žmonių.

Mirus

Povilui Daugėlai

Jo žmonai Onai Daugėlienei, sūnui, marčiai, anūkams ir visiems velionies paliktiems giminėms, jų nuliūdimo valandose reiškiamo giliausą užuojautą.

P. ir E. Karpavičiai

Toronto, Ont.

Mirus

Povilui Daugėlai

Nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo mūsų draugei, velionies žmonai Onai Daugėlienei, sūnui, marčiai, anūkams ir visiems giminėms, jų nuliūdimo valandose.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Mirus

Povilui Daugėlai

Reiškiamo nuoširdžią užuojautą velionies liūdėsyje paliktai žmonai Onai Daugėlienei, sūnui, marčiai, anūkams, seserims, broliui, giminėms ir artimiesiems.

J. Maskeliai
Ch. Endriukaitis
Ch. Povilaitis
J. Žiulys
P. B. Pečiulaičiai
A. J. Damašiai
J. J. Šinkūnai
W. Strumskiai
P. A. Pajuodžiai
J. R. Kuktoral
J. Valaitis
Ch. Morkūnas
P. Pleskus
P. Stukai
T. Rindžiai
Ch. Norusevičiai
P. Alksnis
G. Račiai
S. Kuisiai

J. Valūnas
V. Matonis
P. M. Daugėlai
J. Židžiūnai
I. Rukai
J. N. Berškiai
P. Ruzgis
A. Daukantai
O. Gaučiai
F. Gaižauskai
J. A. Ylai
K. V. Kaminskai
K. F. Kilikevičiai
P. Bepirštis
P. Mockaitis
J. S. Kevėžai
A. R. Antanavičiai
A. Juozaičiai
J. M. Grigaliūnai

Tarybų Sąjungos Gyventojų Skaičius

MASKVA. — TSRS vyriausybė paskelbė smulkmenas gyventojų surašinėjimo, kuris įvyko 1959 m. birželio mėnesį. Tada buvo 208,826,650 gyventojų, o dabar jau yra virš 212,000,000.

Gyventojų surašinėjimas parodo aukštą TSRS žmonių kultūrinį stovį. Aukštus mokslus baigusiu buvo 3,778,000, besilankančių ir lankusių, bet nebaigusiu — 1,738,000. Vidutinius mokslus baigusiu buvo 17,230,000, tebelankančių ir lankusių, bet nebaigusiu — 35,386,000.

Tarp aukštus mokslus baigusiu buvo 1,845,000 moterų, arba 49 procentai. Tarp 9-ųjų ir 50 metų beraščių buvo tik 3,778,000. To amžiaus virš 99 procentų vyrų ir 98 procentai moterų moka skaityti ir rašyti.

Pagal tautos gyventojų buvo: rusų 114,588,000; ukrainiečių 36,981,000; baltarusių 7,829,000; uzbekų 6,004,000; totorių 4,969,000; kazakų 3,581,000; azerbaidžaniečių 2,929,000; armėnų 2,787,000; gruzinų 2,650,000; lietuvių 2,326,000; žydų 2,268,000; vokiečių 1,519,000; čigonų 132,000; suomių 93,000; kinų 25,000 ir arabų 8,000.

Kai dėl amžiaus, tai iki 19-kos metų buvo 78,000,000, nuo 19-kos iki 50-ųjų — 132,000,000, o virš 70-tų metų dar buvo 7,972,000 gyventojų.

Lietuvių tautybės yra 2,325,000 žmonių, bet Lietuvoje yra gyventojų virš 2,700,000, nes ten gyvena ir kitų tautybių žmonių, jų tarpe 25,000 žydų.

K. K. P. Išleido Labai Svarbią Anglų Kalboje Brošiūrą

Disarmament Means Peace

(Nusiginklavimas Reiškia Taiką)

Parašė TIM BUCK

Tai labiausia laikui atsakanti brošiūra. Nors savo dydžiu ne didėlė, tik 32 puslapiai, bet gausi žmoniškai žinotaisiais faktais, patarimais, bei pamokinimais kelyje į atsiekimą pastovios taikos.

Kaina 5 c. ir 3 c. persiuntimui. Užsisakant 5 ar daugiau, persiuntimas apmokamas. Mokestį galite siųsti ir pašto ženklais.

Užsakymus priima ir išpildo Liaudies Balso administracija.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Montrealiečių ilgai lauktos žinios nuo Blynų atėjo iš Vilniaus per radiją. Draugas Blynas, kalbėdamas per radiją, sakė, kad džiaugiasi, kad jis randasi Lietuvoj. Vaikai einą į mokyklą, o jis dirbaš tokį pat darbą, kaip ir Montreale. Iš karto gyvenę viešbutyje, o dabar gavę naujus namus iš 4 kambarių su centraliniu apšildymu ir visais moderniais patogumais.

Vasario 6 dieną oras buvo gana nepalankus, bet tas nesulaikė montrealiečių nuo dalyvavimo Vytauto Klubo vakarienej.

Klubo pirmininkas Džiaugys trumpoj kalboj padėkojo dalyviams už atsilankymą.

Pati vakariene neapvylyt nei vieno, už ką reikia pasakyti ačiū klubietėms šeiminkėms, kurios paruošė tokius skanius valgius ir taip gerai patarnavo laike vakarieneš.

Vasario 6 dieną J. S. Čičinskai pagerbimui savo vyresniojo sūnaus Edvardo jo gimtadienio proga suruošė partiją. Sukvietė daug jo draugų ir draugių, kurie, apart linkėjimų ir dovanų atminčiai, dar praleido vakarą gana linksmai.

H. Šuplevičius ir E. Tamašiūnienė išvažiavo poilsui į saulėtą Floridą.

McGill universiteto studentė J. Skripkaitė ištiko nelaimę: leidžiantis nuo kalno su slidėmis puldama nulaužė kojos kaulą.

G. Brastauskienė (Smitaitė) nekuri laiką gydėsi Viktorijos ligoninėj.

A. Barauskas randasi Viktorijos ligoninėj, liga tirinama.

Linku visiems greitai pasveikti.

Numirė A. Lazauskas, sulaukęs 81 metų amžiaus. Nušūdime paliko žmona.

Į Kanadą atvykęs prieš pirmą pasaulinį karą.

1959 metais Montreale įvyko 542 ginkluoti apipilėsimai, per kuriuos 26 asmenys nužudyti, 267 suimti kaip plėšikai.

Per tuos apipilėsimus buvo paimta iš 35 kompanijų ir 10 bažnytinių kasų \$173,503.

1959 metais Montreale aukščiausias teismas peržiūrėjo 27,352 įvairias bylas, apie 19 procentų daugiau, negu 1958 metais.

Montrealo prielauka skaitoma antra šiaurės Amerikoj, bet ji naudojama tik 8

Susan Fletcher, radio programų ruošėja ir rašytoja. Tai viena iš Kanados moterų radio ir televizijos aparate, kurios atsižymi dideliu talentu. Ji yra buvusi jūdžių aktorė.

mėnesius.

Praėjusiais metais prielaukos modernizavimui buvo išleista \$35,000,000. Šiais metais bus išleista \$21,000,000.

Montrealo Transito Kompanija 1959 metais pervežė 280,495,114 keleivių, iš kurių surinko \$38,761,340.

Padengus išlaidas, kompanijai liko gryno pelno \$1,627,872.

Kompanija samdo 5,000 darbininkų ir tarnautojų, kurie dirba po 42 ir pusę valandos savaitėje.

Montrealo raišų vaikų mokyklos direktorius L. P. Paterson sako, kad šiemet raišų vaikų skaičius didesnis, negu praėjusiais metais.

Mokykla randasi kritiškoj finansinėj padėtyj.

Policija per savo asociaciją reikalauja pakelti algas 21 procentu, kas policininko algą pakeltų iki \$100 savaitėj.

Per 15 metų Kvebeko provincijoj buvo pastatyta 2,500 įvairių naujų tiltų ir 12 atremontuota.

Visas tas darbas ir medžiaga kainavo \$160,000,000.

Paskutinė statistika rodo, kad Kvebeko mieste yra 238,173 gyventojai, iš kurių 219,857 kalba tik francūziškai.

Kvebeko seimelis išleido įstatymą, kurs nustato visos provincijos mokytojams minimum algą — \$1,500 į mėt.

Kvebeko provincijos kasyklose šiandien per metus iškasama įvairių mineralų už \$400,000,000.

1925 metais buvo iškasta už \$2,000,000.

B. K.

Apie Meilę Tėvynei

(Tąsa)

Kaip matote, buržuazija, pati šventvagiškai sutrypdama tėvynės meilės jausmus, bando šmeižti komunistus! Ji stengiasi tikinti, kad komunistai nemyli savo gimtojo krašto. Bet tai šlykštus prasimanymas. Mylėti Tėvynę — tai reiškia visų pirma mylėti jos liaudį, jos paprastus žmones, dirbti ir kovoti, kad šie žmonės gyventų šviesiai ir laimingai. Kas jei ne komunistai pirmieji pakėlė kovos už liaudies laimę vėliavą, kas, jei ne komunistai praėjo ugnį ir vandenį, tetrokšdami vieno — laimės darbo žmonėms!

Su koku didvyriškumu komunistai grūmėsi už savo Tėvynės ateitį karo frontuose ir socialistinės statybos baruose! Pakankamai pavyzdžių komunistų meilės Tėvynei įrodyti duoda Lietuvos Komunistų Partijos istorija. Karšta meilė gimtajam kraštui, jo darbo žmonėms įkvėpė Lietuvos komunistus nuostabiai didvyriškiems darbams. Tėvynės meilės jausmo vedami, persekiojami kapitalistų ir dvarininkų, nuolat žvelgdami į akis mirties ar kalėjimo pavojui, jie nešė paprastiems Lietuvos darbo žmonėms šviesesnio, laimesnesio gyvenimo viltį.

Kovodami už tai, kad Lietuva ne pamotė, o motina taptų jos darbo žmonėms, prieš budelius nesudrebėjo didvyriai — komunistai žuvę fašistinės diktatūros metais. Kovoje už savo gimtojo krašto šviesią ateitį, už liaudies laimę neregėtą didvyriškumą komunistai parodė kovose prieš hitlerinį fašizmą!.. Šiose kovose paaukojo net ir savo gyvybes!..

Visais lemtingiausiais istorijos posūkiiais Lietuvos komunistai budėjo lietuvių tautos nacionalinių interesų sargyboje. Užtenka prisiminti, su koku aistringumu Lietuvos Komunistų Partija perspėjo tautą apie pavojų grėsiantį Lietuvai iš Vakarų imperialistų pusės antrojo pasaulinio karo išvakarėse, kaip ji atkakliai demaskavo lenkiškųjų ir vokiškųjų imperialistų kėslus pavergti Lietuvą.

Komunistai, būdami karšti patriotai, kartu yra gilūs internacionalistai. Todėl jie auklėjo ir auklėja darbo žmones proletarinio internacionalizmo dvasia, tautų brolybės ir draugystės dvasia.

Ir šiandien mes esame aktyviausios liudininkai tų didžiųjų laimėjimų, kuriuos Lietuvos darbo žmonės pasiekė, žengdami su socialistinio internacionalizmo vėliava, būdami broliškoje tarybinių tautų šeimoje, kelyje, kuriuo

Lietuvą nuvedė Komunistų Partija.

Jų širdys kupinos meilės ir pagarbos broliškoms tarybinėms tautoms, kurios visuomet nesavanaudiškai padėjo ir padeda Lietuvai.

Ką Reiškia Darbo Žmonių Solidarumas?

Lietuvių tautos priešai — buržuaziniai nacionalistai daugiausia šmeižė ir šmeižia komunistus ir visus darbo žmones kaip tik už jų gilų internacionalizmą, solidarumą su kitų tautų darbo žmonėmis. Ir šioje srityje jie ne novatoriai! Darbo žmonių solidarumas buržuazijai yra rakstis akyje. Ir tai visiškai suprantama. Kai kapitalas pasidarė internacionalistinis, kai buržuazija vienijasi, ji norėtų matyti darbo žmonių masės nacionaliniu požiūriu išsklaidytas, kad galėtų su jomis susidoroti ir sustiprinti svyruojančią savo diktatūrą.

Štai kodėl ir lietuviškiel buržuaziniai nacionalistai siunta dėl Lietuvos komunistų, visų darbo žmonių solidarumo, jų ištikimybės proletarinio internacionalizmo vėliavai. Jie puikiai suprantą, kad darbo žmonių solidarumas, jų internacionalizmas yra jėga, kuri niekuomet neeis kapitalistams, dvarininkams ir buožėms engti darbo žmonių!

Buržuazija tai atvirai bijo pasakyti. Todėl ji į rinką paleidžia nuvalkiotą dainelę apie meilę tėvynei. Bet darbo žmonės gerai supranta, kuo kvepia ši dainelė. Patyrimas išmokė juos atskirti, kur kalba eina apie tėvynės, o kur apie dvaro ir buožynės meilę.

Kaip ir visi tarybiniai žmonės, Tarybų Lietuvos darbo žmonės meilę savo gimtajam kraštui jungė ir jungs su meile visai didžiajai socialistinei Tėvynei. Jie puikiai žino, kad juo stipresnė ir galingesnė bus visa Tarybų šalis, tuo geriau ir šviesiau gyvens kiekvienos tautos darbo žmonės, tuo sparčiau klestėjimo keliu žengs Lietuva.

Ir tai įkvepia lietuvių tautą tikrai didvyriškiems žygiams komunizmo statyboje. Lietuvos žmonės parodė daugybę socialistinio patriotizmo pavyzdžių ne tik kovose su priešais. Istorinį patriotinį žygdarbį jie atliko atstatydami hitlerininkų sugriautą liaudies ūkį, įtvirtindami gimtajame krašte socialistinę santvarką. Meilės Tėvynei darbu šiandien aluoja fabriškai ir gamyklos, kolūčiai ir tarybiniai ūkiai, mokslo įstaigos, kur vyksta kova už istorinį komunistinės statybos septynmetį.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovyų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Paieškojimai

Paieškau mano vyrą bei vaikų tėvą Petrą Tarnauską, laike praėjo karo išvykusį į JAV.

Prašau atsilipti ar žinatieji jo adresą pranešti man sekanciu adresu:

Elena Tarnauskienė,
Varėnos rajonas
Merkinės paštas
Pelekiškių kaimas
Lithuania, USSR

Paieškau pusbrolį Feliksą Šilaitį ir pusseserę Oną Šilaitę, kilusius iš Šimonių

Prie staklių, traktorių ir knygų, komunistinio darbo brigados, spartuolių gretose darbo žmonės demonstruoja savo negestancią meilę socialistinei Tėvynei. Socialistinė meilė Tėvynei įkvepia ir įkvėps tarybinius žmones kovoje už komunistinį ateitį!

("Tiesa")

valsčiaus, Paizinio kaimo, išvykusius į JAV.

Prašau atsilipti ar žinatieji jų adresą prašau pranešti:

Stasys Skrupskys
Kupiškio rajono
Šimonių apylinkė
Paizinio kaimas
Lithuania, USSR

Paieškau dėdę Juozą Maslų, kilusį iš Šimonių valsčiaus, Migonių kaimo, išvykusį į JAV.

Prašau atsilipti ar žinatieji jų adresą pranešti: Angelė Skrupskienė-Masiulytė,

Kupiškio rajonas
Šimonių apylinkė
Paizinio kaimas
Lithuania, USSR

Paieškau mano dėdės Alojzo Bernatonio, s. Adomo, kilusio iš Šimonių valsčiaus, Pėlysių kaimo.

Prašau atsilipti, ar žinatieji pranešti:

Petras Bernatonis - Jono
Kupiškio rajonas

Šimonių paštas
Daukės kaimas
Lithuania, USSR

Paieškau brolių Ant. Paulauską, kilusį iš Girkalnio valsčiaus, Sumantų kaimo, 1928 m. išvykusį į Kanadą.

Prašau atsilipti ar žinatieji jo adresą pranešti:

Zofija Vičiūnienė, d. Kazio
Kėdainių g. 12-5
Kaunas 8,
Lithuania, USSR

Ivairenybės

(Atkelta nuo 3 pusl.)

Žymaus rusų rašytojo Teodoro Dostojevskio (1821-1881) trečioji žmona buvo 25 metais už jį jaunesnė Ana Sitkina. Ji mylėjo Dostojevskį ir buvo jam ištikimiausias draugas iki gyvenimo pabaigos.

Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse vienas Peterburgo rašytojų paprašė senutę Aną Dostojevską ką nors įrašyti į jo albumą. "Ką? — paklausė ji. "Bet ką, kad tik būtų suminėta saulė". Senutė Dostojevską įrašė: "Mano gyvenimo saulė — Teodoras Dostojevskis".

Tai įvyko, praėjus daugiau negu 30 metų po Dostojevskio mirties.

(Tarybinė Moteris)

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio šepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

**HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE**

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokesčiai yra Ukrainska Knyha nustatyti.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarucių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randaši:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOJ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokesčių, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekanciu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniai ir pirmadieniai uždaryti.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

ROJUS MIZARA

Lenkijos Liaudies Respublikoje

Įklimpome

Tą pačią dieną vykau į Juodeliškius, į mitingą. Šoferis, kuris visą apylinkę gerai žino kaip savo delną, sakė:

— Abejoju, ar mano "Pobieda" prasiverš pro pusnyčius, tačiau bandykime.

Bandėme. Vieškeliu važiuoti buvo gerai, bet kai pasukome į šalį, Juodeliškius, atrodo, kad reikiamos vietos nepasiekėme.

Stebėtis tenka tarybinių mašinų pajėgumu: jomis gali važiuoti ir per pusnius, ir per arimus, ir per purvyną — išvelka ištempia. Amerikiniai automobiliai nieko panašaus padaryti negalėtų! Tačiau ir "Pobieda" turi savo galybės ribotumą. Štai priešakyje stovi gerokas sniego kalnelis. Šoferis paleidžia mašiną visu pajėgumu, kad greit ir sėkmingai pranertų pro pusnyčius. Ji paskęsta sniege ir jokių būdu negali išsikepurnėti iš sniego! Ką daryti? Nei bėgti nei rėkti. Jaunas, gajus šoferis šiaip taip išlenda iš mašinos, pabėga link vietos, kur mitingas turėjo įvykti, pasikviečia grupę tvirtų vyrų, prakalbos belaukiančių, na, ir jie, suderinę visas jėgas, iškelia mūsų "Pobiedą" iš sniego! Mes išlaisvinti, pasiekiamo tikslą.

Kai grįžome atgal į Seinus, po prakalbų, vyrai, atsistoję ant kalnelio ir lydėjo mus savo akimis, kol pasiekėme vieškelį. Jie buvo pasirėngę mums padėti, jei kas panašaus būtų pasikartoję.

Ten, kur ilsis "Anykščių šilelio" autorius

Rūpėjo man aplankyti bažnyčią, kurioje mišias atnaušaudavo vyskupas A. Baranuskas, lietuvių tautos didysis poetas, "Anykščių šilelio" autorius.

Bažnyčia didelė. Bobinčiuje prinešta nemaža sniego. Radau bažnyčioje tik vieną bobelę, beklūpojančią, rožančių bekalbančią. Bažnyčios vidus reikalingas dažų. Meninių vertybių, rodosi, joje nedaug.

Einu į koplyčią, esančią dešiniajame bažnyčios šone. Čia, sienoje, ilsisi poeto palaikai, o ties jais toks užrašas:

"Tu spočyva Biskup Sej-nenski

Antoni Baranovski
zmarl 26-II-1902
Requiescat in Pace!"

Lietuvių poetui, Lietuvos vyskupui — lenkiškas užrašas! Prisiminė man rašytojo A. Vienuolio atsiminimai apie tai, kaip jis savo jau-

nomis dienomis buvo apsilankęs Seinuose pas savo dėdę, kuris jau tuomet buvo nutolęs nuo savo kūrinių dvasios...

Atsisveikiname su geraisiais seniečiais

Draugiškai atsisveikiname su geraisiais seniečiais. Padėkojame Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos vadovams, Algirdui Skripkai, Jonui Kmieliauskui ir kitiems už visokią paslaugą, mums suteiktą. Padėkojame Seinų apskrities vadovams — A. Lebedzinskiui, O. Choruzikiui (pastarasis mus lydėjo net iki Varšuvos) ir kitiems, už paslaugą, už draugiškumą, už vaišes, padėkojame vidurinės mokyklos direktoriui Janušui Povlovskui už suteiktą mums savo darbo kabineto nakvynę, na, ir leidomės link Bialistoko.

Atsikėlėme 5 val. ryto, kadangi žinojome, jog važiuoti bus ne juokas: keliai sliūdus ir vietomis užpustyti, šaltis kausto, o mes tos dienos popietį turėjome būti Varšuvoje.

Vykome "Volga". Mašina nauja, tvirta, lekia lengvai. Tačiau, pravažiavus pro Suvalkus, pasiekus nedidelį miestelį, pamatėme sniego pusnyne vieną mašiną jau įklimpusią. Mūsų šoferis gerokai pagazavo "Volgą", ryždamasis prasiveržti pro pusnyčius. Deje, ir mes įklimpome! Reikėjo prašyti vyrų pagalbos, kad išlaisvintų mašiną. Išstūmė ją atgal.

Aš galvoju, kas čia bus, ką dabar darysime? Ar reikės laukti, kol sniegas bus nukastas?

Ne, nereikėjo. Sumanusis šoferis pasuko į šalį: pro arimus, pro balas, kurios buvo jau sulėdėjusios, pro ravus jis padarė didoką posūkį ir mes vėl kelyje!

Atrodė į stebuklą.

Atgal į Varšuvą

Pasiekę Bialistoką, užkandome, na, ir sėdė į kitą mašiną, leidomės į Varšuvą. Kelias tarp šitų miestų tiesus ir platus. Deje, ir jis buvo apledėjęs, pavojingas greitesniam važiavimui. Toliau apie 200 kilometrų. Šoferis sakė: važiuojant normaliu laiku ir keliu, lengvai Varšuvą pasiektume per tris valandas, bet šiandien, tai jis nežinąs, kurią valandą Varšuvoje būsime.

Netoli Varšuvos vos neįvyko avarija-katastrofa. Iš dešinės pusės pora arklių važiojo valstietis ir jis, nekreipdamas dėmesio į mūsų mašiną, suko kairiop.

Gerai, kad lėtai važiovo-me, tai šoferis spėjo automo-

bilį sulaukyti, bet ne be nelaimės: mašina pataikė į vežimą, į stebulę, ir sulenkė naujos "Volgos" sparną. Jei tik kiek greičiau būtume važioję, jei šoferis nebūtų buvęs apdairus, galėjome užmušti valstietį ir nežinia, kas būtų atsitikę su mumis pačiais.

Valstietis išlipo iš vežimo, išlipome ir mes. Tuo pat laiku valstiečio arkliui su vežimu, išsisukę į siaurą kelelį, lėtai sau žingsniavo, nekreipdami dėmesio į valstiečio "t-p-riu". Valstietis teisinosi, kad jis esąs nekaltas, bet šoferis ir mes matėme, jog kaltė jo, valstiečio.

— Man uostolių padarei apie tūkstantį zlotų, — sakė šoferis. — Dėl to palauk, atvyks milicija, viską surašysime, tada sau galėsi važiuoti.

— Bet mano arkliai, ana, eina, turiu juos sulaukyti.

— Gerai, sulaukyk juos ir sugrįžk.

Valstietis vyko paskui arklius, vis šaukdamas "t-p-riu", o anie sau velkasi pirmyn ir gana!

Matydamas, kad arkliai su valstiečiu jau tolokai, šoferis sako:

— Eisiu paskui, nes ko geru, dar bandys kipšas pabėgti.

Pamatęs iš paskos ateinantį šoferį, valstietis skubiai šoko į vežimą, smogė arkliams botagu ir, per arimus, pasileido pirmyn. Šoferis jį vijosi apie tris kilometrus, bet, negalėjęs sugauti, grįžo atgal, nusiminęs.

Nežinia, kas būtų atsitikę, jei šoferis — jaunas, tvirtas vyras, — būtų valstietį sugavęs.

Nelemtas įvykis mus nuiteikė prastai. Kiekvienam buvo aišku, kad šoferis turės padengti automobilio remonto išlaidas. Mums buvo aišku ir tai, kad tik per plauką išvengėme didžios nelaimės.

Į Krokuvą

Varšuvoje užkandę, atsidusę, vykome į Krokuvą. Vykome traukiniu, miegamajame vagonė iš Varšuvos centrinės geležinkelio stoties. Prieš traukiniui išeinant, pasigirdo per garsiaikalbį balsas:

— Linkime jums, brangūs keleiviai, laimingos kelionės! Tai gražus įprotis. Toks linkėjimas — mielas ausiai kiekvieno, esančio traukinyje.

Mūsų kupėje buvo trys lovelės — minkštos, patogios. Prieš einant gulti, vagono "koridoriukyje" teko susipažinti su kai kuriais keleiviais.

Vienas buvo, rodosi, tekstilės ministro pavaduotojas, jaunas, malonus vyras. Jis taipgi vyko Krokuvon.

— Prašau tamstas atvykti pas mus, į Lenkiją sekantisiais metais. Žinote, minėsi-me 550 metų sukaktį nuo Žalgirio. Mūsų Jogaila jam vadovavo.

Truputėlį patylėjęs, ministro padėjėjas, lyg atsiminęs ką tai tokio, pridėjo:

— O beje, tame mūšyje, rodosi, ir lietuviai dalyvavo; rodosi, Vitoldas jiems vadovavo...

Krokuvą pasiekėme apie 9 val. ryto. Lijo. Oras — niujorkiškis. Nešaltas, bet pilnas drėgmės. Senosios Krokuvos gatvės buvo pažlugusios vandeny. Malonumo vaikščioti po jas nebuvo.

Apsistojome francūziška-me viešbuty (Hotel Francuski). Kodėl jis taip pavadintas, nesužinojau. Nieko čia francūziško nemačiau. Viešbutis senas, ir labai panašus į Metropolio viešbutį Maskvoje, taipgi į Bristolio viešbutį Varšuvoje.

Užkandę pusryčių, nusitarėme dieną praleisti Krokuvėje: reikia gi susipažinti su miestu, su senąja Lenkijos-Lietuvos valstybės sostine.

Lenkų tautos ir visos kultūringosios žmonijos laimei, Krokuvą karo metu išliko nesunaikinta. Raudonajai Armijai pavyko fašistines gaujas taip užpulti, kad jos neturėjo laiko pastatų naikinti; jos turėjo bėgti, kaip akis išdegsios.

Kai kuriais atžvilgiais Krokuvą panaši į Vilnių. Žinoma, Krokuvą senesnė už Vilnių, dėl to, galima sakyti, kad Vilnius statėsi, imdamas pavyzdžius iš Krokuvos. Mieste daug bažnyčių. Matyt, Vilniaus katalikų dvasininkija ryžosi tuo atžvilgiu nepasiduoti Krokuvai — statė bažnyčią prie bažnyčios; lai žmonės trūnija lūšnėlėse, by tik jie turėtų erdvės "savo dūšioms ganyti" ir kunigams pinigų duoti. Krokuvėje daug muziejų; dideli čia lenkų tautos kultūriniai lobiai.

Dažnai čia pamatysi senų pastatų languose ir net ant senų vartų žirgvaikį — senosios Lietuvos herbą.

Daug miesto gatvių kreivios, siaurutės, panašios į Vilniaus senamiesčio. Mieste pastatų aukštų nėra, bet yra naujų gyvenamųjų namų, statytų neseniai. O vis tik, kiek teko išsikalbėti su kroviečiais, ir čia jaučiama didelė butų stoka. Gyvenamųjų namų, butų stoka labai jaučiama ir Varšuvoje, nors ten statyba vyksta visais gaisrais.

Krokuvą garsi savo universitetu, kuris kadaise buvo mokslo ir kultūros centru visai Europai.

Įėjome į vieną kitą bažnyčią. Prie Adomo Mickevičiaus aikštės stovi didžiulė Mariacki kosciol — bažnyčia. Įeiname vidun. Kiek čia meninio turto, dailininkų sukrauto į bronzą, gipsą bei į drobę! ... Tai savotiškas muziejus. Yra keletas koplyčių. Viena paaukota Vilniaus Aušros Vartų šv. Marijai pagerbti; koplyčia ir pavadinta: "Matka Boska Ostrobramska". Ant sienos kabo kopija Aušros Vartų panelės švenčiausios.

Bažnyčia tamsi, visa atmosfera niūri.

Aikštėje stovi puikus poeto Adomo Mickevičiaus paminklas. Sakoma, barbarai naciai karo metu buvo jį apžalę, bet dabar paminklas atstatytas visoje savo didybėje ir grožyje.

Aikštėje pradėtos statyti medinės budelės. Tai vis privatinų biznierių pastangos: prieš žiemos šventes iš jų kius daiktelius; privatiems pardavinės žmonėms visobiznieriams čia leidžiama daryti biznį. Varšuvoje ir Krokuvėje privačių parduotuvėlių yra nemaža: parduodamos daugiausiai smulkios prekės. Dauguma jų importuotos ir kainos labai aukštos. Bet, pastebėjau, pirkėjų netrūksta.

Krokuvėje privatinis (geras) restoranas **Vierzynek**. Man buvo sakyta, jis čia veikia jau per apie tris šimtus metų; turįs gerą vardą. Gal dėl to valdžia jo ir neuzdarė, nesuvalstybino. Teko keletą kartų jame valgyti. Maisto kainos gan aukštos, bet maistas geras; patarnavimas tūlais atžvilgiais greitesnis kaip valdiniuose restoranuose. Pastebėjau, į šį restoraną ateina valgyti net ir žymesnieji valdžios žmonės — ministrai, atvykę iš Varšuvos ir kt.

Mudu su V. Zenkevičium sėdome prie stalo, prie kurio sėdėjo apyjaunė inteligentiška pora — vyras su apydailia žmona. Pasirodo, kad jis esąs muzikologas, dirba redaktorius padėjėju prie vieno muzikinio žurnalo Maskvoje. Abu rusai. Ir jiedu atvyko į Krokuvą pasidairyti.

Kai sužinojo, kad esu lietuvis iš Amerikos, moteriškė klausė:

— Ar tamsta girdėjote apie vieną lietuvišką laikraštį, išeinantį Toronto mieste, Kanadoje — rodosi, "Liaudies Balsas" ar kaip jis ten vadinasi.

— Puikiai žinau tą laikraštį, — atsakiau, — gerai pažįstu ir jo leidėjus. Bet kaip tamsta apie to laikraščio gyvavimą žinote?

Ji paaiškino: — Prieš kurį laiką buvau Tarybų Lietuvoj, ten gerai susipažinau su lietuvių kompozitoriaus J. Gruodžio naš-

le. Ji tuomet man paskaitė straipsnį, tilpusį "Liaudies Balse", apie josios vyrą.

Matome, kokia spaudos galybė! Lietuviškas progresyvus savaitraštis, leidžiamas Toronte, žinomas net ir Maskvoje gyvenantiems žmonėms, kurie nė žodžio nemo-ka lietuvių kalbos!

Osviencime

Būti Krokovoje ir nenuvykti į Osviencimą (lenkiškai Oswięcim, o vokiškai — Auschwitz) reikštų didžiulį nusikaltimą. Ir aš tokiu nusikaltimu papildyti nenorėjau.

Ant rytojaus sėdome į mašiną, nežiūrind to, kad kelias buvo labai slidus, pavojinga važiuoti, ir leidomės į koncentracijos stovyklą, kur vokiškieji fašistai Antrojo pasaulinio karo metu nužudė 4.000.000 žmonių.

Osviencimas stovi 65 kilometrų atstume į vakarus nuo Krokuvos. Praleidome ten gerą pusdienį, ir iš koncentracijos stovyklos išėjome palausti.

Kadangi apie šią pragarišką nacių sukurtą stovyklą manau parašyti atskirą straipsnį, tai čia nieko plačiau ir neminėsiu.

Kai grįžome Krokuvon, viešbučio lobėjė sutikau aną ministro padėjėją, su kuriuo kalbėjaušis traukiny, važiuojant iš Varšuvos į Krokuvą.

— Na, kaip gi jums Osviencime viskas atrodė?

— Stokuoju žodžių pasakyti, — tariau jam.

— Tuo tikiu! Ten buvo nužudytas ir mano žmonos brolis. Manęs taipgi naciai ieškojo ir, jei būtų sugavę, būtų ir mane toks pat likimas sutikęs. Slapsčiausi ir kovojau, kovojau prieš nacius ir slapsčiausi per visą karo metą. Ar tamsta žinote, kad ten buvo ir dabartinis Lenkijos Liaudies Respublikos ministrų pirmininkas J. Cierinkevičius?

— Taip, žinau. Lenkų tautos laimei, jis išliko...

— Budeliai nesuspėjo; per greit atskubėjo Raudonoji Armija.

Giliai atsidusęs, ministro pavaduotojas, paspaudė man ranką ir tarė:

— Skubu! Grįžtu atgal į Varšuvą.

Vavelyje

Kitą dieną nusitarėme praleisti Vavelyje (lenkiškai: Wawel).

Kas yra Vavelis? Tai buvęs Lenkijos karalių dvaras ir kartu tvirtuma. Tai Krokuvos Kremlius miniatūroje. Vavelis stovi ant aukšto kalno, gal būt ant supilto kalno, nežinau; iš tolo jis mato, ir krenta tau į akį, kaip nežemiškas dalykas. Aplinkui, žemiau, mūro sienos, sienos, kadaise saugojusios karalių dvarą nuo pikto priešo.

Vavelyje yra bažnyčia —

Vavelska Katedra Krolevska (Vavelio karališkoji katedra). O buvęs karališkas palocius, šiandien muziejumi paverstas. Yra ir daugiau senų mūro pastatų, kurie šiuo metu tarnauja muziejais.

Pirmausia ėjome į katedrą, kur karaliai kadaise meldėsi, ir kur jų palaikai palaidoti.

Tik įžengus į katedrą, po dešinei, tuojau matai Jogailos sarkofagą, iš bronzos nulieta. Ant dangčio Jogailos atvaizdas, o sarkofago šone — senosios Lietuvos herbas, žirgvaikis, taipgi Lenkijos herbas, erelis. Toliau paėjęs, matai kitą sarkofagą — tai Jadvygos palaikų laikytojas, taipgi rodo, bronzinis, o viršuje — išlietas jos atvaizdas, tik jau per daug nudailintas. Ji atrodo visiškai jaunutė ir labai graži. Gyva, sakoma, tokia nebuvo.

Na, ir daugiau ten sarkofagų: Kazimiero Didžiojo ir kitų žymūnų. Katedra tinkamai nušviesta. Ji tarnauja muziejumi ir, žinoma, pamaldoms.

Nuėjome į pogrindį, ir katedros rūšį, kur atskiruose "kambariuose" (mauzoliejuose) sustatyti karalių, kai kurių jų ir žmonių ir vaikų, sarkofagai. Ties kiekvienu gidas sustoja ir smulkiai aiškina, ką gero sarkofage guļis kadaise atliko lenkų tautai.

Paskutinis mauzoliejus buvo Juzefo Pilsudskio. Sarkofagas pastatytas centre. Nedaro įspūdžio. O ties jo galva ant sienos kabo Vilniaus Aušros Vartų šv. Marijos abrozos.

Gidas ir čia kalba, dėstydamas, būk ir J. Pilsudskis buvo "labai didelis žmogus", geras valstybininkas! Na, o man, tik vakar grįžusiam iš Osviencimo, atrodo, kad Pilsudskio politika buvo kreiva, ji kaip tik ir vedė lenkų tautą tiesiog į tą vietą, kur buvo nužudyta keturi milijonai žmonių! Ar nereiktų apie Pilsudskį aiškinti biskelį kitaip?

Beje, Pilsudskis šiame sarkofage nėra pilnas: jo širdis palaidota Vilniaus Rasų kapinėse, o smegenys — Varšuvoje. Turėjo tas žmogus nemažą tuštybės.

Buvusiame karališkame palociuje (muziejuje) daug tapybinio meno, vaizduojančio buvusius karalius, jų žmonas, taipgi visokius didikus.

Karo metu muziejuje gyveno ir orgijas kėlė nacių lyderis Frankas. Jis su savo gauja užtenkamai išniekino šią, lenkų tautai didžiai vertingą, istorinę vietovę. Daugelį brangių meninių vertiųjų išplėšė, išvogė. Pokario metais viskas buvo atsteigta: kai kurie meno kūriniai buvo sugražinti, kiti dar ne-

sugražinti, gal taip ir žus.

Aplankėme dar du kitus muziejus, kuriuose buvo parodyti senovės ginklai, šalmi ir šarvai, taipgi brangių keramikos ir kitokių didžiai vertingų eksponatų.

Išėjus iš muziejų, pagalvojus, manyje susidarė tokia mintis (ir prašau draugų lenkų už tai ant manęs nepykti): už karalių, už jų žmonių ir didikų paveikslų nesimato Lenkijos liaudies, jos kovų su savo išnaudotojais. O tokių kovų gi buvo, nes Lenkijos liaudis visuomet buvo kovinga, ji nuėjo garbingą kelią.

Į Varšuvą

Iš Krokuvos į Varšuvą grįžome lėktuvu anksti ryte. Buvo priversta nemaža sniegos, ir aerouosto keliai, kuriais lėktuvas išsismagina, buvo apversti sniegu.

Atrodė, jog lėktuvas į Varšuvą neskris. Bet jis skrido! Išsismagino snieguotu keliu. Tiesa, pakilo jis tik iš trečio pasimojimo, bet pakilo! V. Zenkevičius keletą kartų į mane pažvelgė, tarytum tirdamas, ar aš nenusigandęs, kad taip atsitiko. Bet aš nebuvau nusigandęs; lėktuvą skaitau saugesniu už automobilį.

Lėktuvas nedidelis. Iš viso jame buvo apie desėtkas pasażierių. Už valandos jis nusileido Varšuvos aerouoste, o praėjus pusvalandžiui mes jau valgėme pusryčius Bristolio viešbučio restorane.

Pas gen. Vengrovskį

Mūs priėmė su kvute generolas V. Vengrovskis, Lenkijos - TSRS Draugystės draugijos pirmininko pavaduotojas. Tai labai malonus vyras. Išklausinėjo jis manęs apie viską, ką mačiau, ką atyriau viešėdamas Lenkijoje. Dėkojo už atsilankymą ir prašė, kad ir kitą kartą atvykčiau.

Aš kalbėjau su juo lietuviškai — V. Zenkevičius buvo vertėjas. Staiga generolas taria:

— Ar tamsta žinote, kad aš pirmą kartą savo gyvenime girdžiu lietuvių kalbą? Ji tokia graži, tokia poetiška! Reikėjo, na, lietuviui atvykti iš Niujorko, kad galėčiau iš jo lūpų lietuvių kalbą išgirsti!..

Padėkojau V. Vengrovskiui už komplimentą; gražon sakiau, kad man labai patinka lenkų kalba, ypatingai girdėta Krokovoje.

V. Zenkevičius kvietė generolą atvykti 1960 metais į Vilnių į liepos 21 d. šventes, kur jis galėsias girdėti ne tik žmones lietuviškai kalbančius, bet ir 35.000 dainininkų chorą, dainuojantį lietuvių liaudies dainas.

Gen. V. Vengrovskis žadėjo tai padaryti.

Prie kavutės atsisveikino me ir su mieląja Edvarda

Orlovską, minėtos organizacijos generalinė sekretore, kuri mums visai padėjo.

Lenkijos - TSRS Draugystės draugija labai plačiai išsišakojusi po visą šalį. Ji turi 25.000 ratelių (kuopų); iš to skaičiaus 10.000 ratelių sudaro Lenkijos studentai.

Su Varšuvos lietuviais

Varšuvoje teko sutikti ir lietuvių. Visai atsitiktinai sutinku Ireną Karužienę, Lenkijos Kultūros ministerijos darbuotoją. Ji gimė Vilniuje, bet prieš 16 metų repatrijavosi su vyru į Lenkiją. Jos vyras — žymus muzikas ir tuo laiku, kai aš ją sutikau, buvo išvykęs į Hamburgą savo profesijos reikalais. Moteriškė lietuvių kalbos dar nepamiršo ir labai žingeidavo, kaip žmonės gyvena Lietuvoje.

Vieną kartą į viešbutį atvyksta buvęs vilnietis, o šiuo metu einąs svarbias Lenkijos vyriausybėje pareigas. Tai labai malonus ir švetingas vyras. Dar jaunas, gajus. Jis gimė Vilniuje batišuvio šeimoje. Karo metu buvo partizanas, kovojo prieš vokiškuosius fašistus. Po karo išvyko į Lenkiją. Lietuviškai jis kalba gan laisvai, o jo žmona, sakė jis, dar geriau lietuvių kalbą vartoja.

— Na, tai ką gi čia jūs darote? — klausia jis. — Ar jūs tikrai matėte mūsų Varšuvą? Ar matėte mūsų "prašmatnybes"? Eikime, vyrai, ir aš jums kai ką parodysiu ir pavaišinsiu vakariene.

Nusivežė jis mus į naują Grand hotelį, į jo restoraną, kur griežia puikus orkestras, kur duodama ir programa, panaši į tokių vietų programą, duodamas Niujorko tos rūšies restoranuose.

Vieta erdvi. Po kelionių, po nuovargio, iš tikrųjų, čia buvo malonu keletą valandų pasėdėti, pasišnekėti.

Mano nuostabai, čia atsirado ir vienas lenkų kilmės žmogus, puikiai kalbąs lietuviškai. Tai Zygmantas Stonerskis, knygų vertėjas iš lietuvių į lenkų kalbą. Tik neseniai jis išvertė lenkų kalbon Lietuvos rašytojo J. Grušo vieną pjesę, kuri neužilgo bus Lenkijoje išleista ir, be abejonės, statyta scenoje.

Z. Stonerskio žmona, Anastazija, taipgi literatė-vertėja. Tik dabar baigė į lenkų kalbą versti lietuvių rašytojo V. Putino-Mykolaičio "Sukilėlius".

— Tamstos du romanai, — sakė jis man, — taipgi yra Varšuvoje. Jie skaitomi, ir gal būt, jei ne abudu, tai bent vienas bus išverstas į lenkų kalbą ir čia išleistas. Prašė jis prisiųsti jam visus mano romanus. Taipgi prašė prisiųsti ir pjeses, gal kurią jis išvers į lenkų kalbą.

Davė jis man įdomios medžiagos ir apie savo žmoną, Anastaziją. Ji — "tikra lietuvaite nuo Kybartų". Ne per seniai ji buvo nuvykusi į JAV aplankyti savo giminių, kurie gyvena Worcesteryje. Ten ji praleido keletą mėnesių. Prašė, jei galėsiu, kaj grįšiu namon, kad aplankyčiau jo žmonos gimines, kad papasakočiau, kaip čia ji gyvena. Pažadėjau tai padaryti.

Čia pat, beje, su mumis kurį laiką buvo mano senas pažįstamas Boleslovas Gebertas, kadaise ilgokai gyvelnęs Amerikoje, o šiuo metu — darbuotojas Lenkijos profsąjungose.

Vakaras prabėgo labai greit ir smagiai.

Vaišingasis eks-vilnietis mus švetingai pavaišino dar ir kitą vakarą.

Grįžtame į Vilnių

Į Vilnių grįžome traukiniu, kuris eina pro Bialistoką ir Gardiną.

Traukinyje sutikau lietuve Mikaliną Matuzaitę, po vyru — Val. Ji vyksta pas gimines į Matuzius, rodo, Varėnos rajone. Jos vyras angliakasy, uždirbęs apie 2.000 zlotų per mėnesį. Mikalina Lietuvos nebuvo mačiusi per 30 metų. Sužinojusi, kas aš esu, moteriškė prašė, ar nebūtų galima paieškoti jos tetos, Amilijos Novickienės, gyvenančios Našua, N. H. Pažadėjau.

(Amilija Novickienė, jei nori, tegu parašo savo giminaitei sekamu adresu: Michalina Val, Nova Ruda, ul. Ormawecov 15, m. 7, Woj. Wroclovskie, Poland.)

Taip pat traukiny sutikome jauną vilnietę, lenkaitę, bet puikiai kalbančią lietuviškai. Ji grįžta iš Ščečino miesto, Ščečine gyvena jos dėdės, buvę vilniečiai, bet repatrijavusieji į Lenkiją.

— Kaip jiems ten sekasi? — klausiau.

— Nieko sau, — numykė mergaitė, — bet mano tėveliai ir aš nesikėlėme į Lenkiją, pasilikome Lietuvoje, kur gyvenome ir gyvensime.

Mergaitė turi vienoje įstai-goje, rodo, buhalterės tarnybą.

Mergina skundėsi, kad munitinėje iš jos buvo atimta kai kurių medžiagų, kurias ji nuo lenkų vyriausybės slėpė.

Kadangi šiuo metu Lenkijoje veikia juoda rinka, tai Lenkijos munitinė labai griežta su tais, kurie veža į užsienį per daug visokių daiktų, kokių pačioje Lenkijoje stokuoja.

Tarybiniai munitinės tarnautojai bagažus patikrino traukinyje.

Gardine traukinkys stovėjo apie valandą — užteko laiko šviriame stoties restorane.

(Pabaiga ant 12 pusl.)

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Mirtis išskyrė
Povilą Daugėlą

Vasario 8 dieną nelaiminga vėžio liga išskyrė iš gyvųjų tarpo Povilą Daugėlą, sulaukusį vos 59 metų amžiaus. Paliko dideliame nučiūnime žmoną, Oną, po tėvais Kazlauskaitę, sūnų Benį ir marčią Eleanorą, po tėvais Karpavičiūtę, ir du anūkus, ir JAV sūnėną Praną ir jo žmoną Barbarą Pečiulaičius. Taip pat Lietuvoje brolių Jurgį ir dvi seseris, Oną ir Juzę, ir daug draugų ir pažįstamų.

Povilas Daugėla buvo kilęs iš mažžemių šeimos, Kauno aps., Garliavos vals.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Moterų dėmėsiui

Pranešame, kad ateinantį sekmadienį, vasario 21 d., 8 val. po pietų, Lietuvių salės patalpose, 130 Claremont St., įvyks Toronto Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas.

Maloniai visos moterys kviečiamos atsilankyti.

Klubų Valdyba

Tvarkiškųjų kaimo. Kanadon atvyko 1927 metais, ieškodamas geresnio gyvenimo. Bet ir čia nerado tos laimės, kurios ieškojo. Teko važinėti po plačiąją Kanadą ieškant darbo ir teko dirbti po miškus ir ant ūkių. Susitaupęs keletą centų, 1929 metais atsikvietė iš Lietuvos žmoną ir kartu visą šeimą. Bet ir vėl nelaimės. Po keleto metų žmona pradėjo sirgti ir turėjo pergyventi keturias labai sunkias operacijas, kurios juos labai suvargino. Ir štai dabar, pradėjus išsiriti iš bėdų ir vargų, užklupo nelaimingoji liga, kuri pakirto jo gyvybę.

Mes likusieji reiškiamo giliausią užuojautą šiose liūdnose dienose tavo žmonai ir artimiesiems, o tau mylimas svote lai būna lengva Kanados žemelė.

P. K.

Gražios vestuvės

Praėjusį šeštadienį įvyko draugų W. ir S. Strazevičių jauniausios dukters Lilės vestuvės su J. McDonaldu. Buvo labai įspūdingos jungtuvės, o paskui vestuvinis balius, kuriame buvo arti 200 svečių.

Draugai Strazevičiai yra

plačiai žinomi tautiečiai. Walteris yra vienas iš pažangaus judėjimo veteranų. Jie taipgi išaugino gražią šeimą: tris dukteris ir sūnų. Visi jau vedę ir kuria šeimą. Netruks ilgai, kai draugų Strazevičių anūkai ir anūkęs sudarys gražų būrį jaunų kanadiečių.

Jaunavėdžiai medaus mėnesiui išvyko į New Yorką. Laimingiausio jiems vedybinių gyvenimo.

Laidotuvės

Praėjusį ketvirtadienį buvo palaidotas Povilas Daugėla. Labai daug žmonių apilankė velionies karstą ir dalyvavo laidotuvėse. Ant kapinių, atsiveikino kalbą pasakė draugas K. Kilikevičius.

Nuliūdime liko žmona ir daug artimųjų.

Visiems giliausia užuojauta.

Reporteris

Kai Kas iš
Pirmos Kuopos

TORONTO. — Praėjusis Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos susirinkimas vasario 7 dieną buvo gal skaitlingiausias susirinkimas per praėjusius porą metų. Jis buvo įdomus ir tuo, kad raportai buvo labai sklandūs ir aiškūs.

T. Rimdžius išdavė kontrolės komisijos bendrą raportą iš svetainės finansų. P. Karpavičius išdavė praėjusio mėnesio raportą. Iš T. Rimdžiaus raporto paaiškėjo, kad kuopa jau nemažai skolų atmokėjusi. Iš Karpavičiaus raporto sužinojom, kad praėjusį mėnesį svetainė turėjo apie \$700 pajamų.

Iš Centro Komiteto raporto paaiškėjo, kad draugijos išdas praėjusiais metais pakilo keliais šimtais dolerių.

Ligonų kuopa turi šiuo tarpu nedaug, tik du rimti ligoniai.

Apie sausio mėnesio susirinkimą rašydamas buvau parašęs, kad kuopa neteko apie tuziną narių, o Tėviškės Žiburiai sausio mėn. 21 dienos laidoj džiaugiasi, kad mirė apie tuzinas narių. Primeniu TŽ: kad mes nesirengiam greitai išnykti. Praeitais metais mūsų kuopoj mi-

rė tik keturi nariai, o kiti persikėlė į Centrą pavieniais ir į kitas kuopas.

Prisimenu, gal kokie metai laiko atgal, TŽ buvo įdėję į savo skiltis apie Sūnų ir Dukterų Draugiją, kur buvo sakoma, kad ji yra valdžios įstaigoj kaip politinė organizacija. Kas tą atliko, tai sunku pasakyti, bet tai buvo blogos valios asmenų darbas, šmeižimas.

Nuo šios draugijos susiorganizavimo iki 1928 metų šioj draugijoj priklausė didžiūmoj katalikai. Dabar priklauso visokių, katalikų, protestonų ir netikinčių. Konstitucija sako, kad prie jos gali priklausyti visi, nežiūrint jų tikėjimo ar įsitikinimų. Ir niekad niekas niekam

neprikaišioja jų tikėjimo ar įsitikinimų.

Korespondentas

LENKIJOS LIAUDIES
RESPUBLIKOJ

(Atkelta nuo 11 pusl.)

rane išgerti arbatos.

Nuo Gardino į Vilnių traukinys ėjo smarkiai, padarydamas tik vieną sustojimą — Varenoje. Kai pasiekėme Vilnių, stotyje radome mus laukiančius: H. Zimaną, Pov. Rotomskį ir Marytę Zenkevičienę su sūneliu Vytautu. Pastaroji užsikvietė vakarieniš, kur mes ir pasidalijome pirmomis tirštais išpūdziais, įgytais svetingoje Lenkijos Liaudies Respublikoje.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

728 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.

Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA

SCOTTY'S INN

330 E. Congress at Randolph
(Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)

Draugiškai patarnaujama
Alus — Vynas ir įvairūs likeriai

Savininkai
Jean ir AlTelefonas
WOODWARD 4-7128

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykis

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos
dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria
akių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
ni.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens
nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius
skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto